

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—, — Poštno-čekovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrt strani
Din 500.—, 1/10 strani Din 250.—,
1/10 str. Din 125.—, Mali oglas
si vsaka beseda Din 1.20.

Velika ali mala občina?

(Sestavil Ivan Dolinar.)

Ze dokaj časa se razpravlja o tem predmetu ustmeno in pismeno. Pred nedavnim časom je prinesel tudi »Domoljub« par člankov o tem. Dočim se je pred leti zahtevalo, da se naj ukinejo vse male občine in združijo v velike, ki bodo imele najmanj po 5.000 prebivalcev, se v zadnjem času zahteva samo še po 2.000 prebivalstva.

Kaj reče kmečko prebivalstvo na to? Kar se misli storiti glede ukinitve malih občin in združitve v velike, se naj stori samo in edino **le z vidika ljudske koristi**. Naj torej ne bo merodajno ne število prebivalstva in ne velikost obsega. Odločilno naj bo samo dejstvo, je-li v posameznih slučajih taka združitev ljudstvu v korist ali v škodo. Zato se taka združitev naj ne določi za vse slučaje s kakim enotnim merilom, ki bi morebiti zahtevalo gotovo število prebivalstva ali velikost obsega. Tako rekoč z viška. Navsezadnje **bo pri tem prizadeto ljudstvo. Njemu bo v korist ali škodo**. Zato naj se prej zasliši mnenje ljudstva. In to po županstvih in posameznikih. Ker je pa mogoče, da bi pri županstvih ali posameznikih tupa-tam prevladali malenkostni oziri in pomisleki proti javnemu blagru, naj se zaslišijo tudi okrajni zastopi. V teh so že odborniki z večjim duševnim obzorjem, ki obenem še poznajo vse prilike raznih občin. Proti mnenju okrajnih zastopov, ki poznajo razmere in teritorije (obsege) občin, pa naj se ne bi postopalo. Uradniki v višjih uradih ne morejo več detajlirano (nadrobno) spoznati in presoditi razmere in teritorije posameznih občin. Kakšni vidiki naj bodo merodajni?

Možnost nadzorstva.

Glede občinskih naprav in ljudi. To velja zlasti za gorate kraje. Po ravnini so občine bolj obljudene, zato dostikrat po številu prebivalstva velike, po obsegu okoliša pa majhne. V planinskih krajih pa so občine, četudi po številu prebivalstva morda prav majhne, po razsežnosti teritorija (okoliša) pa zadosti velike. Koliko je v eni sami taki občini terenskih ali površinskih razlik! Koliko hribovk in dolin, grabnov in jarkov, grap in vzpon, presek in klanecv itd. Koliko izvirkov in potočkov in hudournikov! Kolikokrat mora občinska cesta ali pot preko potoka in na-

zaj, preko vzpon navzgor in zopet navzdol! — Glavno delo županovo v takih planinskih občinah je skrb za dobre občinske poti, za napravo oziroma popravilo mostov, za škarpe in jezove ob potokih in hudournikih, za obrane in škarpe proti plazovom. Le v mali občini pa more župan sam nadzirati vsa prometna sredstva, ceste, poti, mostove, škarpe, jezove itd., ugotavljati nujne poprave ali naprave in iste tudi takoj dati izvršiti. Saj četudi se naroči to delo posameznim odbornikom, mora še župan nje nadzorovati. Ne more se vselej zanesti popolnoma na nje. To izkušnjo potrjuje vsi župani. Ako bo pa združenih več takih goratih občin v eno, bo vsaka taka nadrobna kontrola nemogoča, ker bo županu (pa tudi odbornikom) nemogoče večkrat na leto, zlasti poleti, po nalivih in povodnjih, pogledati tudi v zadnje kote občin, kjer se končno vsled površinskih razmer zgodi največ poškodb. Tako pa bi ravno prebivalstvo na periferijah občin (noddaljenih krajih) bilo skrajno zane-marjeno in zapuščeno nasproti onemu, ki je bližje središču in županstvu, kjer se seveda vsaka poškodba sproti ugotovi in tudi lažje popravi.

Tudi je dobro, če župan svoje občane vsaj po večini pozna, zlasti vojaške obveznike. V velikih goratih občinah bi bilo kaj takega popolnoma nemogoče.

Naši župani so namreč ali gospodarji ali obrtniki in izvršujejo županske posle vrh svojega poklica. Da bi se pa naj dalo županom toliko plače, da bi bili vedno lahko na poti in torej popolnoma odškodovani za občinsko delo, in tako tudi v velikih občinah mogli vršiti nadrobno nadzorstvo povsod, potem bi bile nove občine preobremenjene z izdatki za občinsko upravo. V malih občinah vršijo zdaj župani županske posle ali gratis ali proti neznatni odškodnini in sicer dobro, v velikih občinah bi tega ne mogli.

Kulturno središče.

Drugi vidik je, da se naj pri določitvi občin pomisli, kje ima ljudstvo nekako svoje kulturno središče. Mislim tukaj v prvi vrsti župno cerkev, kjer se ljudstvo ob nedeljah in praznikih zbira. Večinoma so v teh krajih dandanes že društveni domovi ali vsaj prostori. Če je v tem središču še šola, toliko bolj to velja. Če je torej v taki

zaokroženi župniji s kulturnim središčem — cerkvijo in šolo — obenem tudi že danes sedež županstva, bi ne bilo pametno tako občino ukinjati in prideliti drugi, morda še celo daleč proč. Morebiti taka občina kje v planini nima več ko 500 ali še ne toliko prebivalstva. Pa je drugače oddaljena od večjih krajev. Vendar ker ima svojo farno cerkev in šolo, ima svoje središče. Ljudstvo ima dostikrat opravka na občini. Pa ko pride ob nedeljah in praznikih k božji službi, opravi potem tudi navadno na občini ali v šoli. — Če bi se tako občino ukinilo in pridelilo drugi, bi se napravilo ljudem mnogo nepotrebnih dolgih potov k novemu občinskemu sedežu. Morda bi imeli taki občani, ki imajo že zdaj do svoje župne cerkve po 1—2 uri, k novemu občinskemu sedežu po 2—4 ure. Koliko nepotrebnega trpinčenja ubogega in izmučenega hribovskega prebivalstva! — Obenem bi se mnoge odtegnilo na ta način od domače, in tako morda sploh od božje službe. Duševna zapuščenost in nevednost, ki je marsikje že itak velika, bi postala še večja. — In koliko nepotrebnih stroškov! Pot je dolga, utrujenost velika, žeja huda, pa se vsede k pljači in pozabi vstati.

V goratih krajih naj se torej pri določitvi občin ne gleda ne na število prebivalstva, ne na obseg. Odločilna naj bo možnost, nadzorstva in kulturno središče (cerkev in šola). Seveda, kjer tudi župnije niso zaokrožene po teren-skih prilikah, bi se morale tudi te na-novo zaokrožiti. Marsikje v planini gorski vrhovi in hribi tvorijo med seboj nekak kotel, proti katerega središču težijo (gravitirajo) vsa pobočja. Je tudi to navadno naravno središče župnije in šolskega okoliša, naj bo torej tudi še občine. Včasih pa je to kaka višina ali gorski hrbet sredi tega kotla.

Čisto drugačne so razmere v ravnini. Tam navadno ni toliko terenskih razlik. — Kvečjemu kaka večja reka ob povodnji trga zemljo ali naplavlja s peskom obdelani svet. Občinski proračun ni toliko obremenjen zaradi poprav prometnih sredstev. V ravnini so navadno tudi velike župnije z večjim številom prebivalstva. In ravno v ravnini najdemo zelo majhne občine z zelo majhnim površinskim obsegom in tudi dostikrat prav neznatnim številom prebivalstva. Tako so v marsikateri župniji po tri, štiri občine, ali jih je še več, morda pet, šest. Šolski okoliš eden ali dva. Tukaj bi morda bilo na mestu, da se male občine združijo, da stvorijo med seboj večjo davčno moč. Tako bi

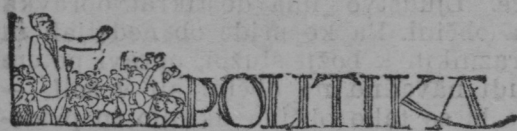
mogle marsikatero občino koristno javno delo (zajezev rek, naprava mostov, elektrifikacija itd.) lažje izpeljati. Ljudstvu bi se ne napravilo težav, ker so pota ravna in ne tako težavna kot v planini. In tako bi prebivalstvo tudi do novega občinskega središča ne imelo predaleko pot. — Če bi se nova občina vstvarila tako, da bi po verjetnosti župan izbral občinski urad tudi v kulturnem središču (pri cerkvi ali šoli), bi se ljudstvu celo olajšalo glede potov in stroškov. Šole, kjer jih je več, seveda morajo ostati, ker tu je merodajna daljavanja poti za otroke.

Zato se more reči, da bi v nekem oziru bilo koristno, če bi se ukinile nekatere male občine in združile v velike. Marsikje bi bilo potrebno obstoječe občine ne ukiniti ampak je zaokrožiti, to je, njih obseg preurediti. Na eni strani morebiti od občine del odtrgati in prideliti sosedni občini. Na drugi strani pa od sosedne občine del odtrgati in prideliti sem. Seveda bi taka arondacija

(zaokrožitev) občin gospodom pri zemljiški knjigi in davčni oblasti povzročila precej dela, pa pomenila bi za ljudstvo trajno korist.

Končna beseda.

Vsaka ukinitve, oziroma združitve občin, in ravnotako zaokrožitev (arondacija) naj se dobro premisli. Naj ne bo merodajen ne obseg občine, ne število prebivalstva! Naj se dela individualno (to je, primerno po pokrajinskih razmerah). Naj ne bo tozadevna določitev enotna za vse okraje! Nekoliko pritiska sicer bo morebiti potrebno tu ali tam. Ali merodajna naj bo ljudska korist! Vprašati pa se mora prizadete ljudi in občine! In proti mnenju okrajnih zastopov, ki poznajo razmere in teritorij občin, in v katerih so vendar razboriti možje, naj pa se ne stori ničesar! — Slednjič je mala občina majhna ljudska avtonomija, ki se naj ne uniči brez potrebe, ampak le zato in tam, kjer zahteva in kaže večja obča korist!

V NAŠI DRŽAVI.

Sestava proračuna za leto 1930-31. Finančni minister je pozval ministrstva, da mu predložijo proračunske zahteve do 10. avgusta.

Odstop trgovskega ministra. Minister za trgovino in industrijo dr. Mažuranič je podal ostavko, ki je bila sprejeta. Zastopnik trgovskega ministra je finančni minister dr. Švergulja. Istočasno z dr. Mažuraničem je podal ostavko na svoj položaj tudi pomočnik ministra za trgovino in industrijo dr. Vladimir Spevec. Tudi njegova ostavka je bila sprejeta. Glede na to pa, da je dr. Švergulja že kot finančni minister zelo zaposlen in se ne bo mogel posvečati zadevam trgovskega ministra je bil mesto odstopivšega pomočnika ministra imenovan za začasnega vršilca dolžnosti pomočnika ministra trgovine in industrije načelnik tega ministrstva dr. Rudolf Steinmetz-Sorodolski.

Protest naše vlade proti bolgarskemu pomiloščenju. Naša vlada je protestirala v Sofiji proti izdani amnestiji, po kateri so bili pomiloščeni največji bolgarski vojni krivci, ki so povzročili v svetovni vojni v Srbiji toliko smrtno krvavega zla.

Zakon o pospeševanju poljedelstva. V ministrstvu za poljedelstvo je izgotovljen načrt zakona o pospeševanju poljedelstva. Novi zakon se bo nanašal na vse poljedelske stroke. V posebnih poglavjih bodo obdelana vprašanja pospeševanja živinoreje, vinogradništva, poljedelstva v ožjem pomenu besede, zaščite pred rastlinskimi škodljivci in gospodarske službe. Načrt bo še enkrat pregledal minister za poljedelstvo dr. Frangeš, nakar bo predložen v zakonodajno telo.

Trošarina na brezalkoholne pijače. Zveza vinogradnikov je izročila finančnemu ministru obširno spomenico, v kateri zahteva, naj se uvede primerna trošarina na brezalkoholne pijače, ker

zaradi naraščajočega konzuma brezalkoholnih pijač nazaduje konzum vina.

Za Agrarno banko je dosedaj podpisanih delnic za 550 milijonov Din.

Z dovoljenjem policije je zapustil Svetozar Pribičević Brus in se preselil v Beograd, kjer se bo moral podvreči operaciji.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz papeževe države. Dne 25. julija je papež po skoraj 60 letih prvič zapustil Vatikan in se udeležil evharistične procesije na trgu sv. Petra. Procesiji je prisostvovala 100 tisoč glava množica in 15 tisoč vojakov je skrbelo za vzdrževanje reda. Procesija ni prekoračila meje Vatikanskega mesta.

V Berlinu pripravljali krvavi 1. avgust. Nemški komunisti so vedno v živahnih stikih z Moskvo, ki jih med drugim znatno podpira tudi še z denarjem. Nemška komunistična stranka je dobila iz Rusije navodila, da naj 1. avgust proslavi na isti način, kakor je proslavila letošnji 1. maj, ko so po berlinskih ulicah trajale več dni krvave bitke. Policija je radi tega izdala stroge odredbe. Ker istotako tudi socialdemokrati pripravljajo za 1. avgust protivojne demonstracije, bo policija gledala predvsem na to, da ne bi prišlo do medsebojnih spopadov. Aretiranih je bilo več komunističnih voditeljev.

Francoska vlada odstopila. Poincaréjevo ministrstvo je podalo ostavko. Predsednik francoske republike je poveril sestavo nove vlade dosedanjemu zunanjemu ministru Briandu, ki je sestavil vlado na prejšnji podlagi.

Prvi razorožitveni koraki Anglije in Amerike na morju. Angleški ministrski predsednik Macdonald bo odpotoval v Ameriko začetkom oktobra, kjer se bo sestal v Washingtonu s predsednikom Hooverjem in zaključil razgovore o pomorskem razoroževanju. Angleška in ameriška vlada sta že sporazumno preklicali naročila za gradnjo večjega števila vojnih ladij.

Med Angleško in Rusijo se bodo začela pogajanja za obnovitev odnošajev med obema državama.

Spor med Rusi in Kitajci radi železnice na Dalnjem vzhodu se ni poostрил in ne oblašil. Razne velesile, ki so se ponudile kot posredovalke za mirno poravnavo, doslej niso imele uspeha. Čete so pripravljene na obeh straneh. Vsekako nastopajo Kitajci v sporu zelo izzivalno.

Peter Julijan Emar

Spominski dan 1. avgust.

Na južnem Francoskem, blizu mesta Grenoble mu je tekla zibelj. Leta 1811 rojenemu Petru Julijanu je dal Bog eno največjih milosti — v resnici krščanske starše. Mati njegova je stopila vsak dan vsaj za nekaj časa v cerkev, da je počastila Kristusa v najsv. zakramentu. K tej pobožnosti je jemala seboj tudi svoje otroke in mali Peter je kmalu sam znal pot v cerkev k božjemu ljubitelju otrok. Če so ga doma pogrešali in ga niso mogli najti, so se lahko zanesli, da je v cerkvi, pred oltarjem. Ko je malo odrasel, je bil vsak dan pri sv. maši posebno veliko je bilo veselje, če je smel pri njej streči.

Tako se ni čuditi, da je že petletni Peter Julijan kazal odločno voljo, da postane duhovnik. Pa dolgo se je moral boriti, da je prišel do tega svojega cilja. Oče je namreč hotel, da postane sin kovač, kakor je bil on sam. Leta in leta in leta se je ustavljal sinovi želji. Ta pa tudi ni odnehal. Njegovi šolski tovariši, ki so študirali, so ga v počitnicah poučevali v latinščini. Še le, ko je bil že 17 let star, se je oče udal in Peter je šel v Grenoble v srednje šole. Kmalu ga je pa zadel bridek udarec: mati mu je umrla. Ko je zvedel žalostno vest, je hitel v cerkev pred Marijin oltar in je prosil Marijo, da bi mu bila od sedaj ona mati. Kot dokaz tega materinstva naj mu izprosi milost duhovništva. Nato se je potolažen podal v domači kraj na materin pogreb.

Tam se je takrat ravno mudil nek duhovnik iz družbe oblatov, pater Guibert, poznejši nadškof v Parizu. Temu je Peter razodel svojo srčno željo. Pater se je zavzel za fanta in je dobil od njegovega očeta dovoljenje, da sme iti z njim v samostan v Marsej. Z vso gorečnostjo se je mladi novinec vrgel na učenje in na vse, kar je red zahteval od njega. Pa preveč je zaupal svojim močem. Zbolel je po 10 mesečnem bivanju v samostanu se je ves strtl vrnil v očetovo hišo. Njegovo stanje se je tako poslabšalo, da so ga sprevideli s sv. zakramenti za umirajoče. Vsi so obupali nad njegovim ozdravljenjem le on sam je upal in vedno govoril: »Jaz moram še postati duhovnik.« In res. Proti vsemu pričakovanju se mu je zdravje zboljšalo in zopet se je z vso vnemo oprijel učenja. Čez tri leta je bil posvečen v duhovnika in je leta 1834 obhajal svojo prvo sv. mašo.

Že v svojih prvih duhovniških letih je živel Peter Emar čisto za presv. Evharistijo. Dve uri se je na sv. mašo pripravljaj pred tabernakljem, zopet dve

dve uri po sv. maši je še ostal z božjim Odrašenikom v pobožnem razgovoru. Z njim se je posvetoval o vsem, kar je hotel storiti v svoji župniji, pred njim je pisal svoje sklepe. Zato se ni čuditi, da je bilo njegovo duhovniško delovanje bogato blagoslovljeno. Njegova župnija je bila podobna veliki družini, katere člani in ljubljani oče je bil Emar. Kljub temu pa je bil Peter prepričan, da je poklican za redovniški poklic. In ko je slišal o redu Maristov, je po resnem premišljevanju prosil svojega pristojnega škofa za dovoljenje, da sme vstopiti v ta red. Škof mu je dal sijajno spričevalo, ko je rekel: »Jaz ne morem reda Maristov počastiti bolj, kakor s tem, da mu prepustim takega duhovnika.«

V redu se je Peter Julijan zelo odlikoval in so mu kmalu poverili častne in odgovornosti polne službe. Pa tudi tukaj še ni dosegel tistega, za kar ga je Bog odločil. Vedno bolj in bolj mu je postajalo jasno, da je njegova, od Boga mu odločena življenjska naloga, da naj pospeši češčenje najsv. Zakramenta. Sicer je bil pa še naravnost o tem poučen. Ko je Peter Julijan Emar čital januarja leta 1849 v neki Marijini cerkvi blizu Liona sv. mašo, je bil naenkrat napolnjen z bridko žalostjo radi žalitev in brezbržnosti, ki jih mora prenašati Kristus v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. »Ah, kaj bi mogel storiti, da ti zadostim za vse to?« je ves žalosten vzdiknil. In čisto jasno je stala pred njegovo dušo misel, da bi ustanovil red za zadoščenje Kristusu v najsv. zakramentu. Dvakrat popreje pa je še imel, kakor je to razodel svojemu prijatelju in duhovnemu voditelju, prikazen preblazene Device Marije, ki mu je naznanila, da naj se popolnoma žrtvuje češčenju presv. Rešnjega Telesa in naj ustanovi za to poseben red.

Pater Emar je šel takoj na delo. Ločil se je, kakor mu je to tudi bilo težko, od svojega reda. Nato je poslal sv. očetu pravila. Tedanji papež Pij IX. mu je odgovoril, da je prepričan, da prihaja ta misel od Boga. A Emar se je hotel še bolj prepričati. Delal je 12 dnevne duhovne vaje, pravila novega reda pa je predložil v preizkušnjo še trem škofom. Ko so mu vsi potrdilno odgovorili, je 1. julija leta 1856 ustanovil svoj red. Z dvema tovarišema si je pridobil v Parizu neko hišo, v njej je napravil malo kapelico, v kateri naj bi bilo Najsvetejše noč in dan izpostavljeno, da redovniki pred njim molijo in Kristusa častijo, se mu zahvaljujejo ter zadostujejo. Poleg moškega reda je ustanovil p. Emar še tudi ženski red z imenom »družabnice najsvetejšega zakramenta.«

Peter Julijan sam se je čisto potopil v češčenje in ljubezen do Kristusa v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. Obsevana od te nebeške luči je njegova vera vedno bolj in bolj rastle v krščanskem življenju in vseh krščanskih čednostih. Kakor pa je on sam gorel ljubezni do najsvetejšega zakramenta in čutil njegove blagodejne sadove na sebi, tako je skušal to ljubezen vcepiti v kolikor mogoče več src. »Iti moramo nemudoma na delo,« tako je pisal, »da

rešimo duše s presv. Evharistijo in da predramimo Evropo iz njene brezbržnosti, v katero je zatopljena, ker ne pozna daru božjega, Jezusa Emanela v Evharistiji. Nesti moramo bakljo ljubezni v duše ki so postale mlačne, se imajo za pobožne, pa niso, ker ni Kristus v tabernaklju središče njihovega življenja.« Kar je p. Emar govoril, to je tudi izvrševal v dejanju do svoje smrti 1. avgusta l. 1868. Ko so l. 1877 njegovo truplo prepeljali v Pariz, so ga našli še nestrohnjenega. 12. julija svetega leta 1925 ga je Pij XI. proglasil blaženim.

Da bi duh češčenja in ljubezni do Kristusa v presv. Rešnjem Telesu, ki je živel v blaženem patru Emarju, prevzel tudi nas! Ali ga nismo potrebni? Ali nismo tako mrzli do najsvetejšega zakramenta? Tako mrzli in brezbržni, kakor da sploh ne bi verovali in vedeli, da živi Kristus med nami? In ali ga ne potrebuje naše življenje? Kristus v Evharistiji je kruh krščanskega življenja. Čimbolj se ga bomo oklepali, tem več bo pri nas resničnega krščanstva.

*

Papež izšel iz Vatikana. Zadnji četrtek, 25. julija, je papež od leta 1870 prvič zapustil Vatikan. Bilo je to ob priliki procesije s presv. Rešnjim Telesom, ki se je vršila na veličastnem trgu sv. Petra in pri kateri je papež nosil najsvetejše ter podelil sv. blagoslov. Papež je pri tej priliki prepovedal vsake ovacije in hrupno pozdravljanje, kakor je v Italiji v navadi. To pa radi tega, ker se po 60 letnem vatikanskem ujetništvu ni hotel pokazati kot sveteni vladar, ki išče svetne časti, temveč edinole kot služabnik Kristusov.

Italijanski socialni teden. Kakor avstrijski, tako bodo imeli tudi italijanski katoličani tako imenovani socialni teden, na katerem bodo obravnavali pereča socialna vprašanja in se posvečevali, kako bi se dalo v raznih razmerah in potrebah pomagati. Tako kaže krščanstvo svojo življenjsko moč in delavnost.

Kaj delajo naši katoliški dijaki. V letošnjih počitnicah so imeli katoliški dijaki že precej zborovanj in tečajev, na katerih so se posvetovali, kako bi v vse življenje še bolj zanesli katoliškega duha. V zadnjem času je bilo dvoje važnih zborovanj. Eden je bil misijonski tečaj za slovenske in hrvatske dijake pri Plitvičkih jezerih pod vodstvom prof. dr. Ehrlicha iz Ljubljane. Na njem so se dijaki navduševali za sodelovanje in podpiranje misijonov med pogani.

Posebno prav lepo je bilo zborovanje dijakov, ki so v dijaških Marijinih družbah. Vršilo se je od 22. do 28. julija v škofovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano. Udeležilo se je tega zborovanja nad 300 kongreganistov iz vseučilišča in vseh srednjih šol na Slovenskem. Iz govorov dijakov je odsevala sinovska ljubezen do Marije, idealna navdušenost za čisto življenje po zgledu Marijinem, odločna volja zanesti tega duha tudi ven v življenje. Zborovanja se je udeležil tudi ljubljanski škof dr. Jeglič in pomožni škof dr. Rožman. Daj Bog, da bi z našimi idealnimi dijaki postala enega duha vsa naša

mladina, potem bo zasijala našemu ljudstvu spomlad krščanskega preporoda.

Napredek katoliške Cerkve na Japonskem. Japonska vlada je začela zavzemati napram katoliški Cerkvi bolj prijazno stališče. To pa radi tega, ker mora upoštevati vzgledno delo katoliškega vseučilišča v Tokiju in ker ne more zapirati oči pred dejstvom, da katoliška vera blagodejno vpliva na življenje ljudi. Tudi med ljudstvom samim ima katoliška Cerkev vedno več prijateljstva. Tako je prošlo leto prestopilo v kat. Cerkev 1811 poganov, tako, da je sedaj na Japonskem 89.395 katoličanov. Katoliški božič je postal že nekako ljudski praznik in pasijonske igre je posečalo ogromno število poganov. Med katoličani na Japonskem igra zelo važno vlogo admiral Jamamoto iz stare plemiške rodbine. Bil je že dolgo časa predsednik katoliške mladinske zveze. Da bi se temu poslu lahko še bolj posvetil, se je odpovedal svoji visoki in častni službi. Pač prava krščanska požrtvovalnost.

NOVICE

»Kmeti list« se v dobi pasjih dni hudo zaganja proti klerikalizmu. Vročina, ob kateri se je ta napad vršil, opravičuje napad in tudi način, kakor se je ta napad izvršil. Ko prideje hladnejši dnevi, bo menda tudi sodba hladnejša. V dobi največje poletne vročine pa »Kmeti list« (štev. od 24. jul. v uvodnem članku) gnevno udriha po klerikalizmu, češ, da je »slovenskega človeka in narod duševno ohromil; da je obrezdušil, zmehaniziral skoro vse kulturno življenje slovenskih, zlasti kmetških množic. On tvori, tak kakor je danes, nevarnost obrezduhovljenja, španizacije Slovenstva, ne pa možnost svežega pogona in samovzgojne samozavesti. Mora res biti grda pošast, ki jo »Kmet. list« opisuje po njenih učinkih. Kaj je pravzaprav in kakšna je ta pošast, ki tvori nevarnost »španizacije Slovenstva«, tega »Kmet. list« ne pove. Pa je boljše zanj, da ne pove, ker opredeljevanje ni baš najmočnejša stran njegovih duševnih sposobnosti. Kakšna je njegova opredeljena sposobnost, dokazuje v istem članku, ko opredeljuje »podrejenost duhovništvu«. Od katoliške akcije zahtevana podrejenost duhovništvu pomenja po njegovem mišljenju to: »Vsaka kritika je nedopustna in čeprav bi se to reklo, da ti je dovoljeno vse, samo če imaš maziljene prste.« Kakšna »španska« logika je to? Tako je »obrezduhovljena in duševno hroma« (pa sigurno ne od prešmentanega klerikalizma), da bi človek moral biti žalosten nad njo, ako ne bi bilo v dobi pasjih dni in kislih kumar. Srstno zaletavanje »Kmetškega lista« v klerikalizem pa najbolje dokazuje, odkod preti nevarnost »španizacije Slovenstva«.

Duhovniške spremembe. G. kaplan Ivan Kodrič je prestavljen iz Turnišča v Prekmurju k Sv. Rupertu v Slov. gor. Bivši poslanec Fr. Jerič, ki je bival v

Murski Soboti, je prišel za upravitelja župnije Dolnja Lendava.

Spremembe v slov. frančiškanski provinciji. Na provinc. kongresu v Ljubljani dne 22. julija 1929 izvršile sledeče spremembe: Iz Novega mesta pride v Ljubljano za organista in subsidiarja p. Ferdinand Zajec. Iz Brezij gre v Novo mesto p. Vincencij Kunstelj. V Kamnik odide za kateheta p. Karol Džjak. V Brežice je prestatavljen p. Alojzij Lipej. K Sv. Trojici v Slov. goricah pride p. Pacifik Cernuchy. Za Brezje sta na novo določena p. Maks Brelih in p. Atanazij Ausser. Za Vleč je določen dr. p. Gotfrid Ploj kot organist in kaplan. Za misijone med pravoslavniimi sta se odločila brata Dr. p. Stanislav in p. Jožef Aljančič.

Mariborčani in mariborska okolica! Naj ne pozabi nihče najugodnejšega dneva 4. avgusta t. l. Ta dan priredijo naši pridni poštari veliko dobrodelno tombolo, v kateri nudijo veliko lepih dobitkov, in sicer 10 tombol, 15 desetink, 25 petink, 50 četvork, 100 tern in 200 amb. Dobitki so kakor navadno vsako leto pri tomboli poštarijev krasni, da bo marsikateri šel prav vesel domov. Da ima tombola tako lepih dobitkov, gre hvala našim gosp. trgovcem in tovarnarjem, kateri so podarili veliko dobitkov. Mariborska skupina pismonošev je izdala od zadnje tombole lanskega leta do danes 9500 Din redne podpore in 19.148 Din izredne podpore, ubogim bolnim tovarišem in njih družinam, vdovam in sirotam po umrlih tovariših. Za to lepo vsoto se v imenu vseh, kateri so bili deležni podpor, odbor osrednjega društva nižjih poštinih uslužbencev prav pristržno zahvaljuje in se priporoča, da bi občinstvo le v naprej podpiralo humanitarno delo poštinih uslužbencev in pridno kupovalo brečke, katere prodajajo vsi pismonoše in trafike. Srečka stane 2.50 Din. Glavni dobitki so v izlozbi v Gosposki ulici pri trvdki Martinc od srede 31. julija 1929 naprej na ogled. Odbor.

Spominski dan borcev na Brezjah 11. avgusta. Polovična vožnja je že dovoljena vsem in letos tudi ženam, ker je mnogo vdov in sirot, ki hočejo z nami na Brezje. Vsak je deležen torej te ugodnosti in sicer od 9. do 13. avgusta. Pevci vežbajte naše pesmi. Vsi dobite izkaznice na Brezjah. Dajte vozne listke žigosati, karte dobro shranite!

V nedeljo, 4. avgusta blagoslov in otvoritev Slomškovega doma v Sv. Vidu pri Ptuj!

Deček utonil v Dravi. Učenec IV. razreda Vincenc Kos iz Zgor. Porčiča pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se je kopal z več fanti v Dravi na Pobrežju pri Mariboru. Z dvema tovarišema je poskušal, kateri bo zdržal dalje časa pod vodo. Kos se ni vrnil več izpod vode. Fanta na nesrečo nista klicala na pomoč, ampak tekla po mater ponesrečenega, ki je delala na Pobrežju. Kosa je med tem časom voda že odnesla in bo naplavila truplo kje pri Sv. Marku nižje Ptuj.

V Dravi utonil. V petek, 26. julija popoldne je utonil v Dravi v Studencih pri Mariboru 22 letni pečarski pomočnik Leopold Drobinc.

Neznano utopljenko je potegnil v Obrežju pri Središču mlinar Ivan Kralovec. Utopljenka je kmečko dekle, stara od 25—30 let. Utonila je najbrž pri

kopanju. Truplo so pokopali na pokopališču v Središču.

Vrat si je prerezala pri Sv. Miklavžu pri Ormožu 55 letna Marija Ščavničar. Bolehala je več let na sušici in je izvršila samomor v duševni nerazsodnosti.

Aretiran radi poneverbe. V sredo 24. julija zvečer je bil aretiran v Celju bivši vršilec dolžnosti šefa ekspoziture Javne borze dela v Celju Dragotin Gobec. Kakor je splošno znano, je Gobec poneveril začetkom meseca junija okrog 31.000 Din uradnega denarja in nato s potnim listom, ki si ga je oskrbel par dni poprej, pobegnil v inozemstvo. Bil je v Franciji, Italiji, Egiptu, Carigradu in končno se je vrnil preko Bolgarske, Madžarske, Čehoslovaške in Avstrije domov. Po zaslišanju je bil Gobec oddan sodišču.

S prerezanim vratom. Na cesti med Zagorjem in Trbovljami so našli v ponedeljek 22. julija blizu kapelice truplo s prerezanim vratom. V umorjenem so ugotovili bivšega trgovca in sedaj potnika Ivana Gabron. Morilec je prerezal Gabronu vrat kar na sredi ceste in ga nato še vlekel 10 m dalje.

Otvoritev železnice Krapina—Rogatec. Te dni bo predana prometu nova proga Krapina—Rogatec, ki je dolga 21 km in je stala 28 milijonov dinarjev. Nova železnica bo spadala pod območje ljubljanskega ravnateljstva.

Požar blizu Hrastnika. V gorski vasi Čee nad Hrastnikom je izbruhnil 23. julija požar pri posestniku Mihaelu Klanšek. Ogenj se je pojavil v kozolec, domači so bili zaposleni na polju. Velika je bila nevarnost, da bi bil ogenj uničil celo domačijo. Gasilno delo se je posrečilo vrlim gasilcem od Sv. Katarine, ki so ogenj omejili tako, da je bil vpepeljen le kozolec z letošnjimi pridelki. Škodo cenijo na 50 tisoč Din.

Zabodel mater 8 nepreskrbljenih otrok. V Zabukovju pri Seynici se je dogradil na sejmski dan žalosten in grdo krvav dogodek, ki je razburil celo okolico. Posestnik v Podvrhu Anton Perc je zabodel v prepiru posestnico Ano Jazbec iz Završ tako, da je takoj izdahnila. Zaklana je mati 9 otrok, od katerih je 8 nepreskrbljenih.

Žrtev preobilnega alkohola. Posestnik Ivan Suša v Okljukovi gori pri Brežicah je dobil dovoljenje za točenje vina »pod vejko«. V nedeljo 21. julija je bilo v tem vinotoču precej živahno. Proti večeru se gostje niso mogli niti zvrstiti in je Martin Krošelj zasedel mesto Alojziju Pinteriču iz Trnovih sel, ki je za trenutek zapustil svoj prostor. Ko se je vrnil, se mu Krošelj, ki je že popreje izžival, ni hotel umakniti, marveč je odprl žepni nož ter neprilakovano zabodel Pinteriča v trebuh, da so mu takoj izstopila čreva, nato ga pa še obklal po obeh rokah, tako da se je zgrudil nezavesten na tla. Drugi gosti so napadalca izrinili iz sobe, smrtnonevarno poškodovanega Pinteriča pa spravili v bolnišnico v Brežicah.

Svetogorskim romarjem! Župni urad v Sv. Petru pod Sv. gorami opozarja svetogorske romarje, da se v nedeljo 4. avgusta t. l. ne vrši služba božja na Sv. gori, temveč v župni cerkvi Sv. Petra. Romarska pobožnost se prične na Sveti gori šele popoldne. Romarji so

lahko pri sv. maši v Sv. Petru ter imajo lepo priložnost, da si popoldne ogledajo krasen društveni dom, ter prisostvujejo lepi ljudski igri v 3 dejanjih »Veriga«, ki se bode vprizorila ob 3. uri popoldne v društvenem domu. Izkoristite priliko, ne bode vam žal!

Romarski shod v Zagorju. Drugi veliki romarski shod pri Mariji Zagorski se bo letos vršil v dneh od 2. do 4. avgusta. Vabljeni ste vsi prijatelji cerkve zag. Matere božje. Preskrbljeno je, da boste lahko vsi deležni duhovnih dobrot romarske božje poti.

Najhitrejši parnik na celem svetu Nemčija je dogradila te dni največji prekoceanski potniški parnik »Bremen« z 48 tisoč tonami. Parnik se je izkazal tudi kot najhitrejši. Iz Evrope v Newyork je rabil 4 dni, 18 ur in 17 minut. Doslej je bila angleška paroplovna družba posestnica brzovoznega parnika »Mauretanijska«, ki je veljal za najboljši hitrega. »Bremen« je posekala »Mauretanijsko« na prikoceanski vožnji za 13 ur in 33 minut. Prvenstvo glede hitrosti na morju imajo sedaj v rokah Nemci. Sprejem najhitrejšega velikana v njujorški luki je bil navdušen in pristrčen. 50 raznih ladij je hotelo dati v njujorški luki »Bremen« častno spremstvo, a so morale opustiti nakano, ker so vozile prepočas. Pred zasidranjem na cilju so pometali kinooperaterji filmske posnetke s prve vožnje v dobro zaprtih zabojih v morje. Vodna letala so pobrala posnetke in še isti večer, ko je bila »Bremen« pod sidrom v luki, so proizvajala njujorška kina filme s prve vožnje. Pošto, katero je pripeljala »Bremen«, so takoj raznesli na naslove aeroplani. Navadno rabi pismo iz Evrope v Ameriko 15 dni, v tem slučaju le 8 dni. Krištof Kolumb je jadral iz Španije v Ameriko celih 69 dni.

Prva evharistična procesija v afriški puščavi Sahara in njen ganljivi zaključek. Francoz Karl de Foucauld je bil prvotno konjeniški oficir, nato raziskovalec in je umrl kot puščavniški mučenik 1. decembra 1916. Še tekom decembra 1916 je prišel francoski častnik na mesto, kjer je bil ustreljen od tolovajev duhovnik-misijonar Karol de Foucauld. Stopil je v puščavnikovo stanovanje, ki je bilo izropano. Le to, česar roparji niso mogli uporabiti, so raztrgali ter razmetali okrog po peščenih tleh. Stotnik je razgrebal po zapuščini ter naletel na posodico, v kateri so bile shranjene svete hostie. Pobral je posodo z največjim spoštovanjem, jo obrisal in zavil v platno. Najsvetejše je spravil na sedlo kamele in jezdil 50 km dalje v trdnjavo Motylinski. To je bila gotovo prva evharistična procesija po ogromni Sahari. Med ježo se je spomnil oficir na pogovor z umorjenim puščavnikom. Častnik je rekel pred leti samotarskemu duhovniku: »Vi imate pravico, hraniti Najsvetejše; kaj bi bilo storiti, ako bi se Vam pripetilo kaj resnega.« Puščavnik je odgovoril: »Znani sta mi tozadevno le dve možnosti: obudite popolni kes in se obhajajte sami, ali pa pošljite svete hostije po pošti na kako misijonsko postajo.« Ko je prijezdil stotnik v trdnjavo, se ni mogel odločiti, da bi bil od-

poslal najsvetejše s pošto. Poklical je v posvet podčastnika, ki je bil dober katoličan. Sklenila sta, da odpreta posodico, kjer je bila sv. hostija dobro shranjena. Podčastnik je pokleknil in oficir ga je obhajal v trdnjavi, ki leži v Sahari.

Moč samoobrambe. Brazilijanska država Matto Grosso je bila zadnje dni pozorišče krvavih dogodkov, ki so se doigrali na nemških dijamantnih poljih. Razni goljufi so natirali domačine s šikanami in z izdajo ponarejenega denarja do upora. Domačini so se združili z raznimi ničvredneži, katerih je vedno polno v bližini dijamantnih in zlatih jam. Te bande so udrle v sosednje pokrajine z ognjem in mečem. Nastalo je brezpravno razmerje, ki je spominjalo na prve čase po odkritju Amerike. Farme in celi kraji so izginili v pepelu. Mirne ljudi so pomorili vstati brez ozira na spol ter starost. Čete, katere je poslala proti uničevalcem brazilijanska država, so odpovedale. V skrajni sili je pozval Josip Marbeck, farmer in iskalec dijamantov vse poštene in mir ljubeče k samoobrambi. Zbral je precejšnje krdelo in s tem je razkropil ter razpodil požigalce, roparje in morilce. 2000 organiziranih tolovajev je pobil ob reki Paragvaj River. Oni, ki so ušli smrti, so se zatekli v državo Goayr, kjer so bili razoroženi. Na dijamantnih poljih v Matto Grosso je danes nekronani kralj zmagoviti farmer Marbeck. Sam je sestavil postave, ki so za tamošnje razmere, in katere so sprejeli vsi poštenjaki enoglasno z dvigom rok. Zakoni so kratki in jasni. Kdor se ne strinja z novo zakonodajo, mora povezati culo ter izginiti, ker življenje ni dragocenost.

500 ur hočeta ostati v zraku. Amerikanska letalca Jackson in O. Brien že krožita v aeroplanu neprenehoma 325 ur. Vztrajati nameravata 500 ur in bosta s tem potolkla vse dosedanje letalce, ki so se odlikovali z vztrajnostjo pri letanju.

Primarij dr. Mirko Černič ne ordinira do 21. avgusta. 890

Gospa pomnite, da pravo milo nikoli ne škoduje perilu. Zato perite vedno z »Gazela«.

Ant. Rud. Legat-ov enoletni trgovski tečaj v Mariboru. Odobren od Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu.) Lastni internat, letni izpiti in izpričevala pod drž. nadzorstvom. Prospekti in upisovanja v trgovini Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7. Natančneje v inseratnem delu.

Žalostna usoda znamenitega iznajditelja.

Ko se je začela para uporabljati za pogon ladij, so bili prvi parniki na kolesa, kakor jih je videti še danes na Donavi ter na večjih jezerih. Pred 100 leti ni nikdo sanjal, da bi bil mogoč kak drug parni pogon kakor kolo. Večje potniške ladje so bile tedaj napol jadrnice in napol parniki. Jadra so uporabljali pri ugodnem vremenu; pri razburkanem morskem valovju so bili zlomi in uničenja gonilnih koles na dnevnem redu.

Mož, ki je izumil za pogon parnikov

še danes edino gonilno sredstvo na morju, je bil Čeh Josip Ressel. Prvi parnik na vijak je bil spuščen v morje v Trstu koncem julija leta 1829.

Ressel je končal gimnazijo v Linzu in kot 19 letni mladenič se je vpisal na dunajsko visoko šolo in začel študirati fiziko. Že kot visokošolcu se mu je rodila misel: uporabiti vijak za pogon ladij. Njegovemu zamislu o uporabi vijaka so se smejali vsi tovariši in profesorji.

Ker je Reslov oče obubožal, je moral sin zapustiti vseučilišče in kreniti na drugo pot, da bi prišel poprej do lastnega kruha.

S pomočjo državne podpore je končal gozdarsko šolo in postal državni logar na Koroškem. Njegova iznajdba z vijakom mu ni dala miru. Vedno je govoril o tem in njegova okolica je bila prepričana, da je znorel.

Iz Koroške je bil po letih prestavljen v Trst, kjer je bilo zanj in njegove misli odprto polje — morje. Kamorkoli je potrkal s svojo iznajdbo, povsod so ga zavrnili in se mu rogali.

Ressel sam je uvidel, da bo moral svojo iznajdbo praktično razkazati in le tedaj mu bo kak bogataš verjel in ga podprl z denarjem. Tudi najmanjši čoln ali parnik na vijak je stal precejšnje svote in iznajditelj je bil ubog državni uradnik.

Ressel je unesel vijak v navaden čoln in pet mož je moralo vrteti kolo, da je čoln drčal po morski gladini. Ta čoln je razkazal bogatejšim tržaškim trgovcem in si izposloval sam z Dunaja patent na iznajdbo.

Tedaj je obstojalo ob obali Jadranskega morja polno paroplovnih družb, ki so imele za vzdrževanje prometa vse polno najbolj modernih parnikov na kolesa. Družbe so se čutile ogrožene od Reslove novotarije, storile so vse, da bi iznajdba ne prišla v prakso. Ker so bile družbe bogate, so se jim nakane proti Reslu tudi posrečile, oblasti niso dovolile, da bi bil začel Ressel z gradbo parnika na vijak. Siromak je imel patent v rokah, skenila se je družba nekaterih kapitalistov, ki so bili voljni dati denar, a se je vse razblinilo na trmi avstrijskih oblasti. Izven mej Avstroogrške so se začeli zanimati za Reslov izum. Egiptovski kralj je naročil kar tri parnike na vijak. Z radovednostjo so zrl na novotarijo Angleži in Francozi, le avstrijska oblast je kazala za vse trdovratno gluha ušesa.

Po trudapolnem prizadevanju upljivih Dunajčanov se je posrečilo izposlovati gradbeno dovoljenje za novi parnik, ki se je imenoval »Civetta«. Julija 1829 je ladjica na vijak zapustila tržaško lukso in vozila brezhibno z brzino, kakršne niso do tedaj opazovali nikjer. Parnik je prestal na začudenje vseh preizkušnje, le na povratku v tržaško lukso je počila ena od parnih cevi. Ta nezgoda je bila za policijo dovolj, da je prepovedala vse nadaljne vožnje. Oblast se je postavila na stališče, da je iznajdba na vijak nekaj nevarnega in je prepovedala vse tozadevne nadaljne poizkuse.

Ovaduhi in Reslovi nasprotniki so šli tako daleč, da so izposlovali njegovo premestitev iz Trsta. Upravičeno potrjeno se je podal na novo službeno mesto in

na njegovo iznajdbo so pozabili popolnoma za nekaj 10 letij.

Še-le Angleži so začeli Reslov izum mnogo pozneje praktično izrabljati in danes si je vijak osvojil: morja, reke jezera in zrak.

Ressel je umrl kot revež v Ljubljani. Petdeset let po smrti so mu postavili pred tehnično visoko šolo na Dunaju spomenik.

Kakor Reslu, se godi še danes vsakemu, res velikemu iznajditelju! Trnjeva ter križeva pot do smrti in šele nekaj 10 let po smrti se ga spomni poprej ne-hvaležno človeštvo, ga začne slaviti in mu staviti spomenike.

Ruska in kitajska vojska.

Zadnje tedne se je veliko pisalo o vojni nevarnosti na Daljnem vzhodu. Radi železnice je izbruhnil resen spor med Rusi in Kitajci. Vlada od obeh držav je zbrala čete na spornem ozemlju. Ob priliki rusko-kitajskega spora hočemo naše čitatelje seznaniti na kratko z ustrojem ruske in kitajske vojske.

Ruska vojska.

Jedro nove ruske vojske je nastalo v meščanski vojni pod Trockijem v zimi l. 1918. Boljševiška vojska je obstojala prvotno iz prostovoljcev. Ko so bili boljševiški mogočnjaki v letih 1920-21 ogroženi od belih generalov (Wrangel, Kolčak itd.) in od Poljakov, je narasla rdeča armada na 5 in pol milijona mož. Ko so se boljševiki rešili iz največjih nevarnosti, se je skrčilo stanje vojaštva v decembru 1921 na 1,370.000 mož. Leta 1923 je bilo pod orožjem le še 350 tisoč mož.

Dne 28. oktobra 1922 so vpeljali boljševiki splošno vojaško obveznost. Že od 16. leta se začne moška ruska mladina izobraževati v vojaški stroki. Od 19. do 21. leta pa se mora vsak Rus udeleževati vojaškega poduka. Možje, ki morajo stopiti v rdečo armado, služijo 2 leti, pri mornarici 3—4 leta. Po odsluženem roku morajo v presledkih na orožne vaje. Poleg stalne in redne vojske ima boljševiška Rusija takozvano teritorialno armado (kakor so italijanski fašisti in milicniki). Ruski milicniki se morajo vežbati pri redni armadi prvo leto 3 mesece, v nasl. 4 letih pa skupaj 8 mesecev. Samo milicniki stanejo Rusijo na leto nad 20 milijard Din.

V prvih letih obstoja rdeče armade niso bili deležni oficirji in podoficirji nobene prave vojaške izobrazbe. Danes je v Rusiji vse polno vojnih šol in akademij. Vsak ruski četovodja mora obiskovati 3—4 leta kako vojno šolo. V ruski vojski je vzorna disciplina in najstrožja pokorščina v službi.

Ruska vojska je opremljena z ogromnim tehničnim aparatom in šteje 22 armadnih korov. K vsakemu koru spadajo tri divizije in posebne čete, kakor: artilerija, težki, oklopni avtomobili, polki za strupene pline. Razven tega je še 12 konjeniških divizij, 9 neodvisnih konjeniških brigad, cela vrsta tehniških čet in letalci, ki razpolagajo z več nego 1000 vojnimi letali. Začasno znaša stalna vojska 562.000 mož in 842 tisoč milicnikov. V slučaju daljše vojne bi lahko spravila Rusija z vsemi rezervami na noge 12 milijonov mož.

Kitajska vojska.

Začasno je kitajska vojska največja na celim svetu. Pod orožjem je 1.750.000 mož, ki pa so po angleški izjavi vse drugo, le vojaki ne. Kitajske čete služijo sedaj 4 vojaškim mogočnjakom, ki se vedno med seboj kavsajo in napadajo eden drugega. Ako pa kitajski vojak iz kakega vzroka ne bi prejel plačila (sold-pine) se bi takoj uprl in pognal puško v koruzo. Kitajska vojska obstoja iz prostovoljcev, ki so obvezani služiti tri leta. Res je tudi, da razpolaga kitajska vojska s precejšnjo artilerijo in aeroplani, a ni prav v nobeni primeri z rusko rdečo armado.

Mlini, ki meljejo zlato.

Amerikanski državljani Dupont je eden od svetovnih mogotcev. Njegovi predniki so bili Francozi, kojih premoženje je bilo zaplenjeno med francosko revolucijo. Eden od Dupontov, učenec znamenitega kemika Lavoisiera, je bil od svojega mojstra uveden v skrivnosti izdelave smodnika. Ker je bil nasprotnik velikega Napoleona, je moral po njegovem kronanju za cesarja pobegniti iz Francije v Ameriko. Naselil se je v državi Delaware v majhnem kraju Wilmington kot mlinar za smodnik.

Majhni mlin za smodnik, ki je bil zgrajen v Washingtonu pred več nego 100 leti, je bil podlaga ogromnemu pre-

moženju in politični moči ter vplivu, s katerim razpolaga danes rodbina Dupont. Bodisi, da so se vojskovala med seboj indijanska plemena, ali so hotele severoameriške države osvoboditi sužnje južnih držav, ali so se bojevale Združene države proti Španiji, vedno so zalagali tekom časa poyečani mlini za smodnik v Delaware municijo. Leta 1914 je bil Peter Samuel Dupont kot poglavar družine star 44 let in so mu nosile municijske tovarne na leto čistih 5—6 milijonov dolarjev. Ko je izbruhnila na jesen 1. 1914 v Evropi vojna, je znal Dupont kaj, kaj mu je bilo storiti. Tekom četrta leta je postavil barake za 20 tisoč delavcev, do svetovne vojne je zaposloval le 5300 delavnih moči. Celo vojno je zalagal Evropo z municijo, katero je izdelovalo 67 tisoč Amerikancev. Da so se dohodki z mirno dobo podesetorili, ni treba še posebej naglašati.

Izdelovanje smodnika je bilo za Duponta premalo, lotil se je med vojno še drugih industrij, kakor: izdelovanja surove svile, barv, raznih kemikalij in poseda danes na celim svetu največjo tvornico za izdelovanje strupenih plinov za bodočo vojno.

Ameriška državnica Delaware, kjer je sedež vseh Dupontovih podjetij, je ena najmanjših v Združenih državah, šteje komaj 200 tisoč prebivalcev in je od teh vseh nad polovico zaposlenih pri Dupontu. Gorje onemu, ki bi se drnil v državnici nastopati in delati proti koristi nekronanega kralja Duponta!

IV. vlak

(Celje—Trbovlje).

Znak IV. Vozi iz Celja. Vstopijo vsi oni, ki imajo vstopno postajo Celje. Odhod 0.15. Laško 0.31, Rimske Toplice 0.42, Zidani most 1.04, Hrastnik 1.18, Trbovlje 1.30. Na Otoče pride vlak ob 5. zjutraj.

Vozili se bomo samo z osebnimi vagoni, prostora za prijavljene primerno dovolj, drugi, brez izkaznic, ne smejo na naše vlake.

Vlak Otoče—Bled (Lesce).

Da se omogoči cenejši izlet na Bled, bo vozil vlak Otoče—Lesce in bo stalo tja in nazaj 8 Din. Vozni listki se bodo dobili v vlakih pri rediteljih.

Prosimo p. n. župne urade, da vse potnike obveste o tem definitivnem voznem redu, s katerim so vsi dosedaj objavljeni, preklicani. Enako opozorite ljudi, posebno one, ki hočejo na izlet na Bled, da opravijo sv. spoved doma.

Prosvetna zveza v Mariboru.

Novc knjige.

Da bo sadje — naše bogastvo! Ravno kar je izšla knjiga »Spravljanje, razbiranje, vlaganje, shranjevanje in razpošiljanje sadja«, spisal Josip Priol, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru. 76 strani obsegajoča knjiga s 43 izvirnimi slikami stane broširana, in sicer: posamezen izvod 15 dinarjev. Knjiga se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zdravilne rastline. Tako knjižico smo potrebovali! Zdaj jo imamo. Ta knjiga »Zdravilne rastline« nam popiše in v sliki pokaže zdravilne rastline, daje pa tudi navodilo, kako se, te rastline spravljajo in lahko dobro prodajo. Slovenija ima izredno veliko zdravilnih rastlin. Poznamo druž-

ne, ki s skrbnim zbiranjem zdravilnih rastlin zaslužijo lep denar. Pa za domačo uporabo je tudi treba poznati zdravilne rastline. — Naročite zato knjigo »Zdravilne rastline«, ki stane 6 Din, v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Mati vzgojiteljica. Vodilne misli krščanskega vzgojeslovja, 111. izdaja 1929. Založila je uprava deklisknega lista Vigred, Ljubljana, Ljudski dom. — Cena Din 16.—.

Organistovske zadeve.

Meseca septembra t. l. bo imela Zveza organistov za Slovenijo občni zbor v Celju. Dan, kdaj bo občni zbor in spored bo pravočasno objavljen v Slovenskem Gospodaru. Na železnihah bo polovična vožnja. Povabila k občnemu zboru dobijo samo delegati. Lahko pa se občnega zbora udeležijo tudi organisti. Prav veselilo nas bo, če pridejo v obilnem številu. Vsak udeleženec bo imel polovično vožnjo na železnici. Torej se že sedaj odločite, da prideste meseca septembra na občni zbor Zveze v Celje.

NAŠA DRUŠTVA

Mladeniški tabor pri Sv. Andražu. V nedeljo, dne 25. avgusta bo velik fantovski tabor pri Sv. Andražu v Haložah. Začetek ob 10. uri predpoldne. V cerkvi pridiga za mladeniče in sv. maša. Na izven-cerkvenem zborovanju govorijo: predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec in profesor Vesenjaka ter zastopniki mladeniških organizacij. Fantje s Halož in zgornjega Dravskega polja, to je dan za vas!

Sv. Vid pri Ptuj. Prihodnja nedelja, dne 4. avgusta, obeta naši vasi gostov od vseh strani. Začetek slovesnosti je ob pol devetih. Sv. maša gospoda knezoškofa je takoj po blagoslovitvi Doma. Po sveti maši je na prostem zborovanje v proslavo drž. desetletnice. Pri popoldanski akademiji bodo deklamacije, petje, godba, tamburaši, govor g. dr. Hohnjeca in kratka igra iz domače zgodovine. Sedeži po 6 Din, stojišča po 3 Din. Dobrodošli v nedeljo!

Sv. Janž na Dr. polju. Te dni so se vzbudili župljani pri Sv. Janžu na Dr. polju. Povsod že imajo kakšno društveno dvorano. Tudi pri nas smo zdaj začeli z zgradbo društvenega doma. Delo se je že pričelo s prav velikim veseljem. Kmetje pridno pomagajo pri vožnji raznega materiala, fantje in dekleta pa s svojimi pridnimi rokami. Upamo, da bo zgradba končana v mesecu oktobru.

Trbovlja. Telovadni nastop Orlovskega okrožja v Celju, ki se vrši dne 4. avgusta t. l. v Trbovljah obeta biti praznik orlovske misli. Tudi vse priprave kažejo, do bo uspeh lep in da je orlovska organizacija v Celjskem orlovskem okrožju res disciplinirana in dobro izvežbana. Niso prazne naše besede, ne, dejstva naj pokažejo našo moč! Pohitimo bodemo, da tudi z brati v Trbovljah sodelujejo vsi, ki zaenkrat Trbovlje poznajo le oddaleč, ne vedo, da je tudi v tem rudarskem kraju Orel nositelj napredka in narodne zavesti, nič manj pa tudi krščanskih idej. Pohitimo vsi, pokažimo bratom, da cenimo njihovo delo, da je njihov boj naš boj, da Orel križem Slovenije gleda na delavske Trbovlje. Na veselo svidenje 4. avgusta!

Romarjem na Brezje!**KONČNOVELJAVNI VOZNI RED**

za potovanje na Brezje v dneh 4.—6. avg.

Ker je bilo potrebno vzeti še četrta vlak, se je vozni red izpremenil. Velja torej sledeči:

I. vlak.

Vlak zaznamovan z I. vozi dne 4. avgusta ob pol sedmih zvečer iz Poljčan ter vzame seboj potnike s proge Konjice—Poljčane, iz Grobelnega vozi ob četrta na osem zvečer in vzame seboj potnike s proge Rogatec—Grobelno, iz Zidanega mosta vozi ob pol enajstih in vzame seboj potnike s proge Dobova—Zidani most. Ta vlak vozi nato nepretrgoma na Otoče. Potniki so v prvih jutranjih urah na Brezjah. Drugi naj v ta vlak ne vstopajo!

II. vlak

(postaje Maribor—Slov. Bistrica).

Vlak nosi znak II. Pelje iz Maribora ob 21.30 (pol desetih). S tem vlakom se peljejo oni, ki pridejo s koroške proge, oni, ki vstopijo v Mariboru, v Hočah (21.46), Orehova vas (21.53), Rače—Fram (21.59), Pragersko (22.13), tu se priklopijo potniki s proge Gornja Radgona—Pragersko, ki so dospeli z večernim vlakom. S Pragerskega odhod (22.0), Slov. Bistrica (22.24). — Na drugih postajah ta vlak ne bo stal. Na Otoče pride ob 4.—5. zjutraj.

III. vlak

(Poljčane—Celje).

Znak III. Vozi iz Poljčan od 22.58. Vstopijo oni, ki imajo Poljčane kot vstopno postajo. V Ponikvi stoji (23.23), Grobelno (23.31), Št. Jurij (23.0), Štore (23.48). V Celju pa se priklopijo na ta vlak potniki s proge Dravograd—Celje. Iz Celja vozi vlak ob 24.02. Na Otoče pride okrog pol petih.

Sv. Trojica v Slov. gor. Na splošno željo se ponovi v nedeljo 4. avgusta v samostanski dvorani gledališka predstava »Repoštev, gorski duha«, h kateri se vsi domačini, kakor tudi sosedje, zlasti orlovski odseki vljudno vabijo. Slavnost se je preteklo nedeljo kar najbolj glasovno izvršila. Ustanovila se je Marijina družba za žene in matere, h kateri se je prijavilo 118 kandidatij. Po cerkveni slavnosti se je vršila v nabitno polni samostanski dvorani gledališka predstava, pri kateri so posebnost vzbujali občinski čuvaj in služabnik Repoštev, gorski palčki. Kdor se hoče o tem prepričati, naj jih pride v nedeljo pogledat.

Orlovsko srenja Sv. Marjeta nže Ptuj. Prireditelj ob petletnici delovanja tukajšnje orlovske srenje, dne 21. julija je uspela nad vse pričakovanje dobro. Naše vrlo ljudstvo od blizu in daleč pa je s svojo mnogobrojno udeležbo pokazalo, da ve ceniti požrtvovalno delo mladine. Na tem mestu naj bo izrečena zahvala vsem, ki so kolikor toliko pripomogli do take lepega uspeha. Posebno se zahvaljujemo še dekletom tukajšnje Dekliške zveze za vsestransko pomoč in sodelovanje ter g. govorniku dr. Jeraju iz Maribora.

Velika Nedelja. Katoliško izobraževalno društvo pri Veliki Nedelji priredi v nedeljo dne 11. avgusta po večernicah v društvenem domu kratko šaloigro »Pogodba«, nato pa tombolo s krasnimi dobitki. Sodeluje društvena godba. Preskrbljeno bo tudi s hladilnimi okrepčili. Ker je čist dobiček namenjen za dovršitev neobhodno potrebnih delov društvenega doma, se vsi prijatelji našega prosvetnega dela vljudno vabijo k obilni udeležbi. Tudi darila se hvaležno sprejmejo. Torej vsi 11. avgusta k Veliki Nedelji! — Odbor.

Sv. Lovreno v Slov. gor. Na lovrenčko nedeljo dne 11. avgusta tega leta proslavljata Sv. Lovrenški orlovski odsek in Ptujsko orlovsko okrožje 10 letnico obstoja združeno z blagoslovitvijo novega odsekovega prapora. Spored: ob pol 9. uri sprejem gostov in zbiranje na telovadišču; ob pol 10. uri blagoslovitev prapora, nato cerkven govor in sv. maša; po maši skušnja za telovadce na telovadišču; ob pol 3. uri večernice, po večernicah telovadni nastop pri Kovačevcih. Nastopijo člani, članice in oboji naraščaj. Med telovadbo slavnostni govor, govori predsednik S. O. Z. v Ljubljani br. dr. Josip Avsenak. Sodeluje znana svetinjska godba. Bratje, sestre in vsi prijatelji naše organizacije ste iskreno vabljeni na našo prireditev 11. avgusta pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Bog živi!

Sv. Frančjek Ksaverij. Gornjesavinjska orlovska srenja priredi v nedeljo dne 11. avgusta tega leta svojo peto javno telovadno prireditev v Šmartnem ob Dreti. Dopoldne ob 10. uri sprejem in nato služba božja v župnijski cerkvi. Popoldne ob 3. uri javna telovadba članov, članic in naraščaja na dvorišču gospoda Remica. Pri vajah na orodju nastopijo tudi priznani telovadci iz Polzele. Svirala bo delavska godba iz Šoštanj. K tej prvi javni orlovski prireditvi v Zadrebki dolini vljudno vabimo vse prijatelje našega gibanja. Pridite in ne bode vam žal! Bog živi!

Gornja Ponikva. Prosvetno društvo vprizori igro »Hlapec Jernej in njegova pravica« dne 4. avgusta t. l. popoldne točno ob pol 4. uri na Gornji Ponikvi.

Št. Jurij ob južni železnici. Telovadni odsek Orej v Št. Juriju ob juž. žel. praznuje v nedeljo dne 18. avgusta 20-letnico svojega obstanka. Pri tej priliki se bo razvil in blagoslovil novi prapor. Slovesnosti v cerkvi sledi telovadni nastop Orlov in Orlic združen z ljudsko veselico pri Katoliškem domu. Na orlovski dan v Št. Juriju ob juž. žel. vabimo orlovski odseke Celjskega okrožja. Bog živi!

Mladeniški tabor v Jeruzalemu. V Jeruzalemu, na tej prelepi točki sredi vinskih gor, bo v nedeljo, 1. septembra, mladeniški tabor za velikonedeljsko in ljutomersko dekanijo. Mladeniški

teh dveh dekanij se opozarjajo, da izvršijo vse potrebne priprave za ta svoj zbor!

Poravnava pri Slavenski banki. Dodatno k poročilu o pogajanjih za poravnavo v konkurzu Slavenske banke poročamo, da se je v ponedeljek nadaljevalo in zaključilo glasovanje upnikov o poravnalni ponudbi upravnega odbora. Predlog o 22 odstotni poravnavi je bil sprejet s potrebno večino. Zanj je glasovalo čez 105 milijonov terjatev, proti 10 milijonov, okrog 20 milijonov terjatev ni bilo zastopano. Čim bo ta sklep upniškega zbora postal pravo-močen, ima upravni odbor upnikom II. razreda takoj izplačati 22 odstotno svoto njihovih terjatev.

Maribor. V soboto je bilo slovesno zaključeno na sadjarski in vinarski šoli šolsko leto. Šolsko leto je pričelo z 58 gojenci, končalo z 52 in od teh je 24 absolventov. Tokrat se je po 15 letih prvič vršil javni izpit iz raznih predmetov. Komisar oblastne samouprave g. dr. Leskovar je izrazil svoje priznanje zavodu in posebno še g. ravnatelju Priolu na doseženem uspehu, čegar najboljši dokaz je znanje učencev. — Po Mariboru se veliko govori o ženski glavi, katero so našli kopalci v soboto v Dravi pri Hutterjevi tovarni v Melju. Nerazsodni dečki so pogladi glavo nazaj v Dravske valove. — Marihorska borza dela posluje tudi ob nedeljah in praznikih od 9.—11. ure predpoldne.

Št. Peter pri Mariboru. Da so Šentpeterčani res fantje, se je pokazalo pri letošnjem naboru. Od letnika 1909 so jih z nekaj izjemami skoraj vse pobrali. — Tudi grobokop bi letos lahko šel brez vseh skrbi kam na letovišče, ker je že nekaj tednov brezposeln, ker nikomur ni volja zapustiti ta svet. — Pretečeni četrtki se je vršila po mil. g. dekanu Moravcu kanonična vizitacija in skušnja šolskih otrok. — Mirni dež je zopet dal več življenja vsaj naravi. Če ne bo kakšnih elementarnih ne-žod, je pričakovati letos še dobre letine. Vinca bo sicer nekaj manj kot v pretečenem letu, pa dobro bo. Kralj slovenskih goric — klopotec se že oglašja. Z vsakega vinograda te pozdravlja s svojim vedno enakomernim petjem. Naj le čuva naše vinske gorice, da bodo po trgatvi polne zidanice.

Št. Peter pri Mariboru. Kakor je Slovenski Gospodar že poročal, poteče letos 60 let, kar so se naselile pri Št. Petru č.č. šolske sestre. To vest so posneli tudi nekateri drugi slovenski in nemški časopisi. Z zaključkom letošnjega šolskega leta pa je poteklo tudi 60 let, kar delujejo šolske sestre v šoli. Leta 1869 so prišle na prošnjo takratnega šentpeterskega župnika M. Glaserja iz matere hiše v Eggenbergu k Št. Petru, kjer so prevzele zasebno trirazredno dekliško osnovno šolo, pouk večjih deklet z okolice v ročnih delih in gospodinjstvu ter nedeljsko ponavljalno šolo. Leto za tem so otvorile še tudi mali penzionat, ki se je kmalu razširil na trideset gojenk. V njem so se vzgajala dekleta iz raznih krajev Slovenije, pa tudi Hrvatice so rade prihajale zlasti iz okrajev Virovitica, Osijek in Srem. Šola šentpeterskih sester je vedno slovela radi dobrega pouka, pa tudi radi dobre krščanske vzgoje. Vsa ženska mladina domače župnije zadnjih 60 let je zahajala v šolo k šolskim sestram, pa tudi iz sosednih župnij so starši kaj radi pošiljali svoje hčere v šolo k dobrim in skromnim redovnicam, ki lahko s ponosom in zadoščenjem zro na preteklo 60 letno dobo, kot na zoreča žitna polja, polna

težkega klasja, ki je deloma že požeto in poshranjeno v sleherni šentpeterski hiši. — Po preobratu se je šentpeterska podružnica eggenberške matere hiše s privoljenjem cerkvene oblasti osamosvojila v samostojno jugoslovansko provincijo s podružnicami v Apačah, Žižkih, Dolnji Lendavi, Turnišču in na Golniku. Povsod delujejo na vzgojnem polju, razen na Golniku, kjer strežejo bolnikom. Letos pa so pričele s zidanjem že pred leti projektirane ter tudi nujno potrebne sirotišnice v Slov. Bistrici. Prva sedanja provincijonalna predsednica č. m. Melanija Ploder, je nad 80 let delovala na tukajšnji šoli kot učiteljica in upraviteljica. Vse ženstvo iz župnije je skoraj zahajalo k njej v šolo. Blago in skromno srce pod redovniško obleko spoštuje in ceni vse šentpeterska župnija. Omembé vredno je še, da je prvi predsednik č. s. Romanj Marschal, podelil občinski zastop občine St. Peter častno diplomu. Iste časti in priznanja je bil deležen od vsolanih občin tudi ves zavod. Tudi bivše gojenke, celo iz daljnih krajev se kaj radi spominjajo lepe šentpeterske okolice in prelepe vzgoje ter rade posejajo zavod in pošiljajo svoje hčere v kraj, kjer so same preživele nekaj svojih brezskrbnih mladostnih let v tihi in mirni sreči, v ljubkem Št. Petru. — Zavodu, ki ima toliko zaslug za dobro vzgojo naše mladine in ki je živa priča, da je krščanska vzgoja tudi najboljša narodna vzgoja, naj bo tudi znanprej usojeno vršiti še v obilnejši meri svoje kulturno in narodno delo v prid in korist vernega slovenskega ljudstva. A. K.

Sv. Miklavž pri Hočah. V nedeljo dne 4. avgusta 1929 ima prostovoljno gasilno društvo Sv. Miklavž pri Hočah blagoslovitev novega gasilnega doma in brizgalne. Ker je to za gospodarstvo velikega pomena in so velikanški stroški, prosimo vse sosedne občine, da na ta dan ne uprizarjajo nikakršnih prireditev, da bo de udeležba čim večja. Ker so se Šmiklavčani v teku enega leta kupili brizgalno in postavili novi gasilni dom, so s tem pokazali svojo sposobnost in delavnost ter požrtvovalnost. Zato smo takemu vrlemu društvu naravnost dolžni, da mu gremo z veseljem na pomoč. Po blagoslovitvi gasilnega doma ter brizgalne bo pri g. Wrusu lepa zabavna veselica z glasno godbo, petjem itd. Dobček je namenjen izključno za gasilni dom in orodja. Zato moramo vsi 4. avgusta v Šmiklavž.

Šlivenca pri Mariboru. Pri nas je zatislil oči vpokojeni g. nadučitelj Živko Avguštin. Rojen je bil leta 1853 pri Sv. Trojici v Slov. gor. Slovensko mladež je vzgajal od 20. avgusta 1876 do 31. avgusta 1922. Blagopokojni je bil v Šlivenici ter okolici čislán in priljubljen in so mu dali naši ljudje priznanje s tem, da so ga imenovali častnim članom občine Ranč. Njegovo splošno priljubljenost je dokazala udeležba pri pogrebu. Ostaní mu ohranjen časten in hvaležen spomin pri vseh, ki so ga poznali!

Cirkovce na Dravskem polju. Naše Prostovoljno gasilno društvo si hoče nabaviti novo motorno brizgalno, pa nima penez. Zato priredi dne 15. avgusta tega leta v Cirkovcah

Gostilno, dobro idočo, 5 minuf od Kolodvora se proda za 200.000 Din. Naslov v upravi Slov. gospodarja.

Prodám hišo, trgovino in gostilno s kompletnim konfortom v lepem kraju blizu cerkve. Naslov v upravi lista. 911

Kolarskega pomočnika sprejme takoj Franjo Župec, kolarski mojster, Ščavnica pri Sv. Aní v Slov. gor. 910

Viničar, delovodja (majer) se sprejme pri I. Posch, Maribor, Koroška cesta 20. 909

Viničar, tri pridne osebe, kateri dobro razume delo v vinogradu, tri pridne osebe za obdelovanje malega posestva. Nastop 1. novembra tega leta. Sprejme Ivan Jaušnik, Murgraben, Spodnja Sv. Kungota. Na pismene ponudbe se ne odgovarja. 908

veliko loterijo z lepimi dobitki: plemenska krava, moško kolo, žensko kolo, rezovni stroj itd. Za mal denar (srečka stane 5 dinarjev) lahko postanete srečni. Gasilna društva, ki so prejela srečke v prodajo, naj pošljejo takoj denar za srečke — neprodane srečke pa naj takoj vrnejo. Vabimo Vas, da še hitro kupite prav mnogo srečk in da 15. avgusta pridete gotovo v Cirkovce, kjer se bomo prav po »polonsko« pozabavali. — Odbor.

Gornja Sv. Kungota. V teku štirih let se je v tukajšnji župniji postavil že peti javni poljski križ. Dne 28. julija predpoldne se je blagoslovil lep, krasen križ na posestvu pri Marholdu na Cajziču pri severni meji in sicer z največjo slovesnostjo v navzočnosti velikega števila župljanov, posebno veliko jih je bilo iz sosedne župnije Št. Jur ob Pesnici. Blagoslovil je križ župnik iz Gornje Sv. Kungote gospod Frančišek Magdič, ki je v svojem govoru ob blagoslovljenem križu slikal Jezusa kot največjega dobrotnika vsega človeštva. Izrazil je srčno željo, naj bi se posebno ob meji naše države dvigali na novo taki mogočni braniki, ki naj bi liki trdnjave varovali naše ljudstvo pred raznimi sovražniki našega zveličanja. Cela vsota darovanega denarja Din 162 se daruje župnijski cerkvi v Gornji Sv. Kungoti. — Drugi del slovesnosti pa se je končal v hiši, kjer se je vsa družina ginjena v duši, posvetila enodušno presv. Srcu Jezusovemu. V Marholdovi ugledni hiši se je nabralo 131 Din za naš Katoliški prosvetni dom. Sv. razpelo je ponos župnije, krasno umetniško izdelano, nabavljeno v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Blagim darovalcem pri ofru za cerkev in v družbi za Prosvetni dom v presv. Srcu najsrčnejši Bog plačaj tisočero!

Sv. Lenart v Slov. gor. Dnevi dijaškega zborovanja so za nami. Študentje so jih veseli. Šentlenarčani ste nam radevolje prispevali v živilih vse, kar smo želeli. Čas in hvala Vam! Tudi zborovanje samo je poteklo najlepše in v zadovoljstvo vseh udeležencev. Med našim kmetskim ljudstvom se najde veliko dobrih ljudi z vso hvalevredno izpričano radodarnostjo in gostoljubjem. Prepričani smo bili o tem res, da že prej, toda nismo se nadejali, da se bo naše prepričanje v toliki meri izkazalo. Tudi trg sam nam je šel po svojih najodličnejših tržanih z vso naklonjenostjo na roko. Nad vse pričakovanje dobro sta izpadli igri, ki so ju igrali mariborski študentje v nedeljo, zadnji dan zborovanja. Obisk je bil tolikšen, da se je ljudi v dvorani kar trlo, in so neverjetno vztrajno prenašali neznošno vročino. Mnogo jih je moralo oditi. Šentlenarčani! Zadovoljni in z najlepšimi utisi smo študentje zapustili Vaš trg. Ohranite nas v dobrem spominu. Kar Vam pa od nas ni ugajalo in v čemerkoli bi se Vam bili zamerili, Vas prosimo, da to pozabite in nam oprostite. S svojim zborovanjem smo Vam dokazali, da slovenski študent lepo misli in si resno prizadeva pridobiti si vso potrebno vzgojo in izobrazbo, s katero hoče pozneje v svojem poklicu kot duhovnik, profesor, učitelj, sodnik itd. in po društvi služiti nesebično svojemu narodu. Vsem nam je bilo dobro tiste tri dni, kakor poje študentovska: Če študent na rajšo gre, dobro pije, dobro je ... Študent.

Sv. Trojica v Slov. gor. V tukajšnjem samostanu je na tih, pa toliko bolj prisrčen način obhajal 30 letni mašniški jubilej naš priljubljeni župni upravitelj in gvardijan g. P. Ernest Jenko. Kljub temu, da 30 let, je še popolnoma čil in zdrav ter ves vnet za čast božjo in lepoto naše romarske cerkve. Ljubi Bog naj nam ga ohranja v naši sredi zdravega in krepkega vsaj še toliko časa, kakor je bil v priljubljeni mu Sp. Šiški pri Ljubljani, kjer je blizu 20 let neutrudljivo deloval v cerkvi, šoli in raznih organizacijah! — Pred enim mesecem je pa na tih in skromen način obhajal 45-letnico svojega mašništva naš dobri P. Elekt Hamler. Koliko dobrega, blažilnega in tolažilnega je storil ves ta čas v cerkvi, posebno še v spovednici, ve samo ljubi Bog.

Naj mu bo nebeški Oče plačnik za vse njegove trude in molitve in naj ga nam čuva še tja do 50 in 60-letnice mašništva!

Sv. Rupert v Slov. gor. Smrtna kosa je pobrala dne 20. julija spoštovanega moža iz Nadbišeca Jakoba Ornig. Bil je po poklicu sodar, pokrivač, brusač ter običajni molec, ki je je molil in spremil na pokopališče preko 300 mrličev doma in izven fare. Kar je pa najbolj značilno, bil je velik častilec presv. Srca Jezusovega in obenem poverjenik Glasnika. Na svidenje nad zvezdami!

Ormož. Ko sta se vrnila od božje službe zakoska Podgorelec na Humu, sta našla doma mrtvo poldrugo leto staro hčerko Štefko, ki je utonila v domači mlaki. Dekla, ki je ostala doma za varuhinjo, se je za nekaj hipov odstranila, medtem pa je dekletce zašlo v mlako, ki ni bila zadosti ograjena. Ne da bi bila kaj poskušala deklico oživiti, je služkinja stekla po nasvetu nekega moškega k županu javiti nesrečo. Skoro gotovo bi se bil dal otrok rešiti, če bi se bilo poskušalo z umetnim dihanjem. Tako pa je tudi tukaj — kot v mnogih drugih slučajih — nepoučenost draga stvar. — V sosedni hrvaški župniji Križovljan, v vaseh Virno in Vratno so pred par leti tri katoliške družine odpadle k sekti adventistov. Zmotil jih je nek agitator, ki je ponujal razne krivoverske brošure in obljubljal bogate nagrade za prestop k adventistom. Najbrže je pohlep po denarju preslepil ljudi, ki živijo v skromnih razmerah. Od takrat naprej so odpadniki živeli čisto po adventistovskih naukih in se odpovedali vsem dotedanjim katoliškim navadam. Zlasti se je to kazalo v tem, da so praznovali soboto, ob nedeljah in praznikih pa so delali vseprek, tudi gnoj vozili in orali. Svoje verske obrede so izvrševali po hišah in skednjih. Seveda so »novoverci« prišli večkrat v konflikt s svojimi sosedi in celo z lastnimi sorodniki, ki niso hoteli o teh čudnih novotarijah ničesar slišati. Ko obljubljenega denarja le ni in ni hotelo biti, pa so se zbadanja in zaničljive opombe množile, so se ti adventisti prav v zadnjem času odločili, da prodajo hiše in njivice in se hočejo naseliti nekeje blizu Novega Sada, kjer je menda glavni sedež adventistov v naši državi. Tam imajo baje tudi svojo glavno tiskarno, od koder razširjajo razne agitacijske brošure.

Sv. Urban pri Ptuj. Pretekli teden se je v občini Drstelja odslovil naš dobri in stari občan, ter večletni župan gospod Jakob Bezjak, s svojo ženo Marijo, rojeno Murko, k svojemu sinu gospodu Jakobu Bezjak, hišnemu posestniku v Mariboru. Omenjena — kakor znano — zakonska jubila — od avgusta 1927, sta bila 52 let gospodarja v Drstelskem vrhu. Gospod Bezjak se je bavil s krojaško obrtjo, medtem ko je žena z otroci oskrbovala zunanje gospodarstvo, ter se na istem vinskem hričku trudapolno in pošteno preživela. Kot trezen in skromen gospodar je bil omenjeni tudi v svojem županstvu kot mož poštenjak na svojem mestu. Dal je Bogu, kar je božjega — občini ustil, kar je občinskega, vodil je točno in povodstvo, sploh vso občinsko premoženje, kar mu čast!

Mala Nedelja. Lepo slovesnost smo imeli pri nas v nedeljo 21. julija tega leta, ko se je vršila blagoslovitev novega velikega in lepega kipa sv. Terezije Det. Jezusa, ki ga je že za našo cerkev s Francoskega naročil naš znani dobrotnik g. Josip Lipša v zaobljubljeno zahvalo za župnikovo ozdravljenje. Kip bo res prava dika naše cerkvice, pred njim bodo ljudje radi prosili to čudovito svetnico pomoči v dušnih in telesnih potrebah. Govornik je imenovano svetnico, ki nam je že dazdal naklonila nekaj cerkvenih dobrotnikov, slovesno proslavil in naprosil za patroninjo naše prepoštevne cerkveno-stavbene akcije, in ji obljubil v novi cerkvi poseben oltar. Zdaj torej, častilci sv. Terezije Deteta Jezusa v domači in sosednih župnijah, pomagajte, da se izvrši ta načrt! Naše geslo bodi: Mala Nedelja — Mali Cvetki! Darove sprejema župnijski urad Mala

Nedelja, kateremu blagovolite pisati po pošto.

Šmartno ob Paki. V nedeljo, dne 21. julija se je pri naši farni cerkvi pred spomenikom padlih vojakov, po prvi službi božji vršila lepa pomenljiva slavnost 15. obletnice začetka grozne svetovne vojne, ter 3. obletnica odkritja našega lepega spomenika v vojni padlim vojnim tovarišem, procesija spomeniku, slovesni Libera, ter molitve za padle žrtve naše občine. Spomenik sam je bil okrašen s cvetjem in zelenjem, električna razsvetljava je bila skozi 36 ur. Pri vsem tem gre čast in zahvala našemu preč. g. župniku in č. g. kaplanu, ki razumeta v polni meri čustva pietete do svojih padlih soobčanov in župljanov, ter vsakokrat ustrezeta prošnji in želji Z. S. V., za kar se njima Z. S. V. najiskrenejše zahvaljuje.

Šmihel nad Mozirjem je dobil dne 14. julija tega leta prav lepo izdelani, prijetno in močno doneči bronasti zvon v teži 1585 kg od firme Ivan Kogovšek, livarne zvonov v Št. Vidu nad Ljubljano. Ker so farani s tem velikim zvonom prav zadovoljni, zato se tudi tej ljubi varni pismeno zahvaljujemo in to firmo tudi drugim župnijam priporočamo.

Marija Reka. Tako težko pričakovani praznik posvetitve tukajšnjih štirih novih zvonov se je vendar približal. Sam prezvišeni nadpastir se bo potrudil semkaj dne 11. avgusta. Blizu 30 let že bo, kar so tukajšnji farani smeli pozdraviti v svoji sredini svojega škofa. Zato je tembolj umljivo njihovo veselje. Njihovo veselje je še tem večje, ker se je zvonar ni Št. Vid nad Ljubljano liv tako izborno posrečil. Priznani strokovnjak in strogi škofijski ocenjevalec zvonov, kanonik dr. Kimovec je podal oceno, ki si je boljše ni lahko želeli. On piše med drugim: »... izvršni bodo po vsem ... Poleg tega imajo vsi štirje zvonovi spodnjo čisto oktav, kar je zelo dobro — in zgorjo veliko terco. Glas zvočen, poln, živahen, pa hkrati voljan, mehek.« — Komurkoli bo le mogoče, bo hotel to zvonjenje slišati že na praznik posvetitve. Dobro došli!

Vojnik — Kraj sv. Tomaž. Že dalje časa opazamo v trgu Vojnik zgodovinske slike, ki vise iz raznih balkonov in drugih hiš, ki predstavljajo zgodovino starega gradu sv. Tomaža, iz srednjega veka. Za nedeljo 4. avgusta je prirejena velika svečanost; vrši se velika veselica na tem hribu. To je prva prireditev na tem hribu in je zanimivo za vse okoličane. Udeležite se vsi na okrog, da pokažemo, da ljubimo tudi naravo. — Lep razgled, preskrbljeno je s pijačo in jedjo. Ves čas igra godba. Na sporedu je mnogo druge zabave. Zvečer razsvetljava. Čisti dobiček dobi spomenik za padle vojske za Vojniško okrožje.

Makole. Naš trg se po pravici lahko imenuje zadružni trg. Poleg močne Posojilnice ki je lastnica več hiš in posestev, društvene dvorne in brezalkoholne gostilne, deluje kmetijska zadruha, ki ima lastni vinograd in trsnico, gospodarsko prometna zadruha, ki vzdržuje avtobusno progo Ptuj - Makole - Polčane - Rog. Slatina in podružnica ljubljanskega Konsumnega društva.

Šmarje pri Jelšah. Mnogokaj bi imel poročati Slov. gospodarju, pa deloma ni časa, ko v vinogradih tretjič škropimo in pa pšenico žanjemo, deloma pa je taka vročina, da se mi kar tinta suši. Nakratko pa le zabeležim naslednje. Letina na južni strani naše župnije kaže izborna. Bog nas le varuj ujme! — V drugem tednu julija pa so vsaki dan prepevali mrtvaški zvonovi. Čudno je to, da smo imeli lani celo leto le 35 mrličev, letos pa jih že do danes štejemo 41, in čudno, da imamo do zdaj tudi ravno toliko porodov. — Zvonovi za Sv. Tomaža so že naročeni in jih pričakujemo za angelsko nedeljo. Pa tudi šmiklavška cerkev jih menda kmalu dobi, ker že pridno nabirajo. — Na Brezje poroma iz naše župnije do 70 ljudi, kar je gotovo lepo število. — Kaplanijo so temeljito popravili in s tem zavečjo lepoto našega trga poskrbeli. — Celjski avtobus vozi tako, da ima zvezo z večernim mariborskim vlakom in si lahko že ob četrt

na 8 v Šmarju, če se 17.20 iz Maribora odpelejš. — V nedeljo, dne 14. julija smo začeli slovesno dvestoletnico posvetitve naše romarske cerkve sv. Roka s procesijo, slavnostnim nagovorom in slovesno sv. mašo. Popoldne so vprizorili naši učenci mično igrico »Sirota Jerica« ter precej dinarjev dobili za nakup zvezkov in drugih šolskih potrebščin. — Tudi naši fantje se pripravljajo na veliko orlovsko proslavo. Pa še ne izdam vsega. — Svoj tovariševski sestanek obhajajo te dni soposvečenci našega gospoda dekana v naši krasno prenovljeni cerkvi. Bog jih ohrani še mnogo let!

Močle v Šmarju pri Jelšah. Dne 14. julija nas je za vedno zapustil blagi sosed gospod Martin Šraml, po domače Bencl. Dober teden pred smrtjo ga je zadel mrtvoud. V kratkih, toda hudih bolečinah ter spreviden s sv. zakramenti je v starosti 65 let omenjenega dne v Gospodu preminul. Zapušča ženo in enega nepreskrbljenega otroka. Kako je bel priljubljen, je kazala velika množica, ki se je udeležila njegovega pogreba. Naj mu bo Bog obilen plačnik in rajni naj v miru počiva! Na njegovi sedmini so pogrebci zbrali na predlog g. Petra Gobec 85 Din za popravilo šmarske podružnice sv. Lovrenca, za kar se njim izreka najprisrčnejša zahvala. Že več let nujna potreba cerkve je klicala, da smo jo letos deloma popravili. Tako bomo obhajali letos šentlovrensko nedeljo 11. avgusta.

Kostrivnica pri Rog. Slatini. Slovesnost desetletnice kmetijske podružnice se je vršila 21. julija. Ustanovniku podružnice g. F. Kupniku je bila izročena častna diploma. G. Kupnik je bil lansko leto na kmetijski razstavi odlikovan z zlato kolajno, kar je v čast Kostrivnice. Hvaležni smo tudi g. Kafolu, da je prihitel na proslavo 10 letnice in nam mnogo koristnega v prosep kmetijstva povedal in razložil. — V nekaj mesecih so tri osebe utonile. Prva je padla z mosta v potok, druga v gnojnico, tretja v mlako. Vse tri žrtve je zahtevala bolezen padavica. Nagle in neprevidene smrti, reši nas, o Gospodi!

Zibika. Misijonar, p. Odilo Hajšek, ki je misijonaril nad dve leti med Slovenci v Ameriki se vrne prve dni avgusta v svoj rojstni kraj v Zibiko. — 14. in 15. avgusta bo vodil romarske pobožnosti pri Materi božji na Tinski gori. O tem se obveščajo ljubitelji te božje poti, ki bodo v letošnjem svetem letu prihiteli na Tinsko goro.

Olimje. Pretečeno nedeljo smo dobili in v zvonik potegnili dva nova zvonova z glasovi Fis, D-, ki sta zares krasno delo tvrdke »Zvonoglas« v Mariboru. Zvonova se prelepo ujemata s prejšnjim starim »A« in imata tako mogočen in obenem tako milodoneč glas, da sta nas popolnoma očarala ter marsikajerega zupljana, ki jih je prvokrat slišal, do solz ganila. Olimčanom bodeta gotovo vedno v ponos in veselje, zvonolivarni pa v čast! Zato priporočamo tvrdko »Zvonoglas« prav toplo vsem tistim, ki si bodo še v prihodnje nabavili zvonove, radi njenih dovršenih proizvodov in njene kulantnosti. — Cerkevno predstojništvo.

Svetina pri Celju. Ožbaldska nedelja se bo tukaj obhajala dne 4. avgusta. Na predvečer ob 6. uri večernice, in bodo spovedniki romarjem na razpolago. V nedeljo sta dve opravili: ob 6. prvo, glavno opravilo z običajno procesijo ob 10. uri. Svetina je romarjem in prijateljem narave zelo priljubljena točka.

Sv. Rupert nad Laškimi. Silna suša je pritiskala kakih 14 dni povsod, okopavine so začele medleti in rumeneti, krompir se je po plitvih legah sušil, željno smo pričakovali blagodejnega dežja. Na dan sv. Ane se je nebo začelo temniti, ponoči ob 10. uri je prihrula od zahoda silna nevihta; najprej je padlo malo dežja, nato pa se je vsula debela toča in v par trenutkih pokrila tla z belo odejo; dasiravno je klestila 4 do 5 minut, je vendar napravila povsod ogromno škodo, zlasti še tudi na pšenici, katera še večinoma ni požeta. Z obupom gleda nesrečni poljedelec na delo svojih rok,

ki je v par minutah uničeno. Dežja ni padlo skoro nič.

Studenec pri Krškem. Vsem častilcem studenske Matere božje se naznanja, da se vrši v nedeljo 4. avgusta ob 10. uri v tukajšnji romarski cerkvi sv. maša, katero bo daroval g. župnik Ivan Štrubelj v navzočnosti g. dekana Alojzija Kurent iz Leskovca ter več gospodov. Vabijo se tuji kakor domačini, da se prosilave srebrnega jubileja v čim večjem številu udeležijo in počastijo studensko Mater božjo. G. jubilantu pa želimo, da bi še mnoga leta med nami pasel svojo čredo tako vestno ko dosedaj. Bog živi jubilanta še na mnoga leta! Domačini.

Januš Golec:

Kedaj postane starejša ženska pametna?

S Kolenčevo mamó sva se srečala te dni. Veste, kaj mi je rekla? Zabičala mi je resno: »Starejša ženska je tedaj polni pameti, ako stopa po nizkih petah, nosi dolge lase ter se skrbno varuje ženskega prijateljstva in lizunstva.« Vsaka beseda tega izreka je vredna zlata, vendar nisem mogel uganiti, zakaj se je povzpela gospa do spoznanja polne pameti. Majka je bila dobre volje, me pocukala v svojo krčmo in mi zaupala tiskanega omenka vreden doživljaj.

»Saj veste,« je začela, »kako je bilo s tistim mojim prismojenim »bubi«, ki bi me bil spravil skoraj pod grudo. V neznosnih opeklinah sem se zaobljubila sv. Roku. Ko so mi zacelile rane po hrbtu, se je takoj oglasila vest z opominom: Obljuba dela dolg! Pisala sem duhovnim gospodom v Šmarje ter prosila med tednom za službo božjo pri Sv. Roku. Prejela sem zadovoljiv odgovor in hajdi na romanje. Seve, na pot se nisem podala prazna. Popotnica je bila obilna, ker boljši meščan ne more biti umazan, ako pride na deželo. Zvečer pred odhodom sem izročila skrb za gostilno ter kuhinjo natakariči Leniki. Stalna miza je tudi znala, kam me kliče dolžnost. Nekateri gospodje so se smehljali pritajeno, drugi so prosili za spominke in za del cele pobožnosti.

Iz Maribora sem se odpeljala sama. Pri Sv. Roku je bilo ob določeni uri vse v redu. Spoved, sv. obhajilo, pozvajana sv. maša in po vsem tem smo sedli skupno za mizo pri Muhovcu: g. kaplan, mežnar in še nekaj dobrih Rokovčanov, ki so bili v cerkvi. Popotnice je bilo dovolj in kdo bi prevažal za romanje določeno še nazaj domov. Jedli smo ter pili, Muhovec je zbijal šmarske šale ter se branil mesa, češ, da bo počakal na najboljše, ki se skriva na dnu cekra. Muhovčeva opazka mi je vzbudila radovednost. Šla sem pogledat, kaj zlomka bi še naj bilo dobrega za nazađenje. Res, prav na dnu cekra je bilo nekaj v papir zamotanega, čegar vsebina mi je padla iz spomina. Razmotala sem pred družbo zavoj. Prvi je nakremžil obraz lačni Muhovec, drugi v — smeh! Iz razvitega papirja so mi padli: moji nekdanji najboljše čevlji z visokimi petami, škarje za frkanje las in — moja kita! Zraven kartica z besedami: Mal položi dar, sv. Roku na oltar!

Trenutno sta me stresli jeza in za-

lost. Že sem škrtnila z zobmi, da prepustim vajeti togoti, ko me je nekaj vprašalo: Mama, kje si bila danes? Spomnila sem se na dobro opravljeno pobožnost, pobrala čevlje, škarje ter kito in se izpovedala Rokovčanom, kako in zakaj smo bili danes v cerkvi in smo pri Muhovcu. Nobeden se ni smejal mojim besedam, še Muhovec ne! Sem dala tudi za vino, pustila tam nove čevlje ter škarje, le kito sem vzela seboj kot spomin na pred kratkim izgubljeno pamet.

Na povratku domov me je mrcvarilo vprašanje: Kdo mi je podtaknil na dno cekra ropotijo, ki me je spravila pred tuji v mučno nepriliko? Odgovor se je glasil glasno ter jasno: Potegavščino imajo na vesti gospodje od stalne mize. Sedaj še nekaj — Kolenčka: Ko boš stonila pred goste, se ti bo vse mužalo, češ: stara avša je vlekla sv. Roku in lase! Rokovčani so uvideli resnost položaja; Mariborčanom v njih letih in leta.

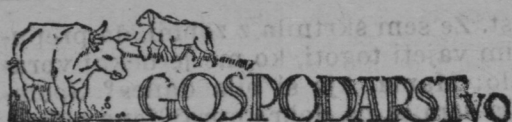
Druga zagonetka je bila: Kaj sedaj? Ali se predati zasmehovanju, ali ubrati kako drugo pametnejšo pot? Odločila sem se na povratku za poslednje. Sam glas božji mi je šepetal: Mama, otroke si preskrbela dobro, čemu se še pehaš noč in dan. Prihrankov imaš dovolj do smrti. Sedaj bi te naj grizlo posmihanje navihancev. Uživaj mir in prepusti skrb za krčmo ter goste drugim.

Ko sem prestopila prag svoje gostilne, v sobo in taisti večer je postala natakariča krčmarica in kuharica.

Vse je povpraševalo: Kje je Kolenčeva krčmarica, kje njeni odpustki, a mamca si je mislila: pišite me v uho! Dobrih 14 dni me ni videl nikdo od gostov. Pred par dnevi pa se vsuje v mojo sobo celo odposlanstvo od stalne mize. Silili so v mene z vprašanji: Zakaj sem jih prepustila natakariči, kaj so zakrivali in kako dolgo bo še trpelo nesnosno stanje? Zopet sem bila na križpoti: Ali me vlečejo ali res ne vedo za vzrok mojega umika. Ker so dregali vame z opazkami, da beseda ni konj, sem jim zaupala njihovo norčevanje iz božje potne pobožnosti. Vsi so odločno tajili vsako krivdo na usodepolnih darovih sv. Roku. Le toliko se spominjajo, da se je tolkla natakariča od smeha po kolnih oni dan, ko je bila mamca romarica. Nobeden ni znal, zakaj prisrčen smeh, ako opravlja gospodinja za celo hišo romarsko zaobljubo.

Tolikanj drage mi gospode sem peljala v gostilniško sobo za mizo kanaljlo od natakariče sem vrgla še tisto uro iz hiše! Od tedaj vem, da iz kaj resnega in starejšemu človeku svetega se lahko norčuje le ženska lahkomišelnost. Jaz imam natakarija in nikdar več natakariče! Moja krčma je bolj polna kot kedaj prej in to — pametnih moških.

Veste, je pa tudi res, da je mene srečala prava pamet bolj pozno, a, da me le je. Vem iz lastne izkušnje in vidim na drugih, da je sveta resnica: Starejša ženska je tedaj pri polni pameti, ako stopa po nizkih petah, nosi dolge lase ter se skrbno varuje ženskega prijateljstva in lizunstva!

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, 27. julija so pripeljali špeharji na 13 vozov 26 zaklanih svinj, kmetje 11 vozov novega krompirja in 19 voz čebule in kumar, 16 voz sena, 6 voz slame in 4 voze škopa. Svinjsko meso so prodajali po 15 do 30 Din, krompir po 1—1.50, čebulo 3 do 4, seno 70—80, slamo 40—50, škop 1.50—1.75. Pšenica 2.50—3, ječmen 1.75 do 2, oves 1.50—1.75, koruza 2.50, ajda 2, proso 3—3.50, grah 6. Ena kokoš stane 35—40, par piščancev 25—60, race 25 do 30, gos 40—70, domači zajec 10—35. Česen je po 15, maline 8—9, grozdčije 4—5, jabolka 8—10, hruške 6—8, breskve 20, grozdje 24. Mleko 2.50—3, smetana 12—14, surovo maslo 36—40, jajca 1—1.50, med 18—20.

Marib. sejmsko por. od 23. 7. Prignanih je bilo 16 konj, 25 bikov, 302 vola, 432 krav in 19 telet; skupaj 794 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 23. julija so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže Din 9—10.50, poldebili voli 8.50—9, plemenski voli 8—8.50, biki za klanje 6.50—8, klavne krave debele 7—8, plemenske krave 5.50—7, krave za klobasarje 4—4.50, molzne krave 6—8, breje krave 6—8, mlada živina 8—9. Prodanih je bilo 446 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 95, v Italijo 31 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 26. julija 1929 je bilo pripelanih 170 svinj in 1 koza; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 165—190, 7—9 tednov stari 250—300, 3—4 mesece stari 380—400, 5 do 7 mesecev stari 450—600, 8—10 mesecev stari 750—800, 1 leto stari 1000—1200 dinarjev. 1 kg žive teže 10—12.50, 1 kg mrtve teže 16—18. Prodanih je bilo 91 svinj.

Na Sveli gori, občina Sv. Peter pod Sv. gorami se vrši živinski in kramarski sejem v pondeljek, 5. avgusta 1929.

Gospodarska obvestila.

Na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru je še nekaj mest prostih. Kmečki sinovi, ki žele vstopiti v šolo, naj pošljejo kolkovane (kolek Din 25.—), lastnoročno podpisane prošnje ravnateljstvu oblastne vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 10. avgusta t. l.; prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o navedeni pri onih prošilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5. izjavo staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na oblastni ali kak drugi stipendij, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske iz javnih sredstev. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Oskrbnina znaša mesečno Din 150.—. Pridnim sinovom ubožnejših posestnikov se dovolijo popolnoma ali do polovice prosta mesta v internatu. V tem slučaju je treba podpreti prošnjo z uradno (od občinskega in davčnega urada) potrjenim ubožnim spričevalom ali izkazom pre-

moženja z navedbo družinskih in gospodarskih razmer, predpisanih davkov itd. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole.

Kmetijska razstava v Ljutomeru. Od 11. do 18. avgusta tega leta se bo vršila v Ljutomeru v zvezi z obrtno in industrijsko razstavo tudi kmetijska razstava, ki bo obsegala poleg razstave konj in goved tudi razstavo različnih kmetijskih pridelkov, strojev, umetnih gnojil, krmil in semen. Razstavnega prostora je precej na razpolago in sicer zaprtega, pa tudi na prostem. Kmetijska podružnica v Ljutomeru vabi tvrdke in posameznike, ki izdelujejo in prodajajo gori omenjene predmete, da se s temi udeležijo razstave in to takoj javijo na naslov podružnice. Razstavnimi predmeti naj bodo do 8. avgusta tega leta v Ljutomeru.

Trgovsko-obrtno društvo v Ljutomeru priredi od dne 11. do 18. avgusta 1929 veliko obrtno in industrijsko razstavo v Ljutomeru. Med mnogimi razstavnimi predmeti bodo razstavljeni tudi raznovrstni, najnovejši krojni vzorci.

Polom Slavenske banke je največji konkurz v Jugoslaviji. Pasiva znašajo preko 130 milijonov dinarjev. V četrtek, 25. julija se je vršil v Zagrebu zbor upnikov, ki je moral sklepati o tem, ali sprejme ponudbo upravitelja konkurzne mase o poravnavi na podlagi 22%. Na zborovanju je podal konkurzni upravitelj Slavenske banke gospod Ivica Kovačević o premoženjskem stanju konkurzne mase to sliko: 1. nabrana gotovina znaša 30.800.000 Din. 2. sigurne terjatve znašajo 7.505.000 Din. Skupaj 38.305.000 Din. Nasproti temu znašajo: 1. terjatve prvega razreda 9.105.000 Din, tako da ostane za upnike drugega razreda (119.655.000) 29.200.000 Din. Če se tem prisodi kvota 22%, dobijo samo 26.325.000 Din. Tako ostane prezadolženi banki še 2.875.000 Din. Poleg tega dobi prezadolženka še vse takozvane »nesigurne« terjatve, ki jih sama ceni 2.350.000 Din. Potemtakem bi preostalo prezadolženki še skupaj približno 5.225.000 Din. Te številke povedo jasno, zakaj se upniki upirajo taki poravnavi, posebno če se pomisli, da so upniki še zmeraj računali s tem, da bodo odgovorni faktorji še nekaj prispevali k poravnavi. Številke govore pa drugače. — Tak »poravnavi« se je nad ena tretjina upnikov, med njimi državni erar, uprla in zato z ozirom na zakonske predpise zbor upnikov v četrtek ni mogel pravno veljavno sklepati. Zakon namreč za take sklepe predpisuje štiripetinsko večino.

Upniki bivše avstro-ogrske poštne hranilnice na Dunaju se pozivajo, da prijavijo svoje zahteve glede svojih hranilnih in čekovnih vlog do 1. septembra pri upravi poštne hranilnice v Beogradu. Prijave po 1. septembru t. l. se ne bodo upoštevale. Prijavam morajo upniki poleg vložnih knjižic, odnosno poslednjih izvodov čekovnih računov in rentnih knjižic še priložiti domovnico ali potrdilo o državljanstvu v naši državi.

Izvoz jaje v Nemčijo. Ruska jajca izpodrivajo v Nemčiji vsa druga. V preteklem letu (1928) je Rusija v Nemčijo uvozila jaje 52.200 ton (l. 1927 pa 33.420 ton), Poljska je uvozila 7590 ton (l. 1927 13.730 ton), Bolgarija 9700 ton (l. 1927 11.490 ton), Jugoslavija 7720 ton (l. 1927 9339 ton), Rumunija 7730 ton (l. 1927 7760 ton), Ogrska 4500 ton (l. 1927 7100 ton). Vrednost iz-

voza jaje iz naše države v Nemčijo je padla lansko leto od 15.8 na 12.7 milijonov mark.

Nedelica — Prekmurje. Dne 20. marca t. l. je bilo pri nas ustanovljeno tolt potrebno »Rodovniško društvo za vzgojo in mlečno kontrolo cikaste ali simodolske pasme«, ki je pri nas najbolj razširjena in udomačena. Kako je bilo društvo res potrebno, se vidi že na tem, da je takoj pristopilo nad 50 članov in si izvolilo sledeči odbor: Baka Štefan, posestnik v Nedelici, predsednik; Režonja Štefan, posestnik v Nedelici, tajnik; Ivan Greif, župni upravitelj v Turnišču, odbornik; Matjaž Čeh, posestnik v Nedelici, odbornik; Štefan Rušič, posestnik v Nedelici, odbornik. Odborove se je se redno vrše vsaki drugi mesec, istotako se tudi vrši redno in z veliko natančnostjo in razumevanjem mlečna kontrola. Kot prvi in veliki uspeh pa lahko zaznamuje društvo pridobitev čistokrvnega plemenjaka simodolca, ki ga je nabavilo društvo od g. Elemira Vajda v Čakovcu za kupno ceno 15.000 Din. Od tega je plačalo društvo 3210 Din, ostanek 11.790 Din pa je prispeval oblastni odbor v Mariboru. Bika-plemenjaka je izročilo društvo g. Štefanu Bakanu, predsedniku društva, v Nedelici. Vso priznanje in zahvalo pa smo dolžni za ustanovitev tega tako potrebnega društva g. ing. B. Wenku, oblast. živinorej. nadzorniku v Ormožu in g. Franu Pavlica, bivšemu okr. ekonomu v Dol. Lendavi. Oba gospoda sta požrtvovalno in neumorno prirejela v Nedelici, kot središču simodolske pasme v Prekmurju, razna živinorejska predavanja, spodbujala in navduševala posameznike k vztrajnosti, dokler nista dne 20. marca t. l. ustanovila društva. Ko se najtopleje zahvaljujemo oblastnemu odboru v Mariboru za velikodušni prispevek pri nakupu bika-plemenjaka, pa izražamo iskreno zahvalo tudi gg. ing. B. Wenku in Franu Pavlica za ves trud in ju prosimo, da se zavzameta za naše društvo tudi še v bodoče.

Izvoz iz naše države.

Več prodati kakor kupiti: to je dokaz dolga urejenega in uspešnega gospodarstva. To velja za zasebno gospodarstvo ravno tako kakor za javno, za gospodarstvo posameznika ravno tako, kakor za gospodarstvo celega naroda iz vse države. Vseposodi vidimo, kako se posamezne države trudijo ter delajo največje napore, da povečajo svoj izvoz ter ter zmanjšajo svoj uvoz. Naša država je v tem svojem strmenjenju dosegla uspeh, ker se je naš izvoz začel večati in množiti.

Koliko smo izvozili?

V prvem polletju 1929 se je naš izvoz izdalno popravil. V prvih treh mescih smo radi prehode zime, ki je ovirala promet, imeli nampram lanskemu letu primanjkljaj 62 milijonov Din. V drugem tromesečju (april—junij) pa je naš izvoz bil za 364 milijonov Din večji kakor lani in za 220 milijonov Din večji kakor predlanskim. Skupno smo v prvem polletju 1929 izvozili 2.196.400 ton, za 148.000 ton več kakor leta 1927. Po vrednosti je znašal naš izvoz v letošnjem prvem polletju 2 milijardi nego lani.

Kaj izvažamo?

Pšenice smo v prvem polletju izvozili 5019 vagonov (lani samo 8 vagonov), koruze pa 1213 vagonov (lani 252). Če k tej količini pristojemo še izvoz v drugem četrtletju preteklega leta, tedaj vidimo, da smo v gospodarskem letu 1928/29 izvozili 21.288 vagonov pšenice in vrednosti 38.6 milijona Din.

Izvoz pšenice in koruze se je v zadnjih gospodarskih letih gibal (v milijonih Din) takole: 1925/26. pšenica 753.1, koruza 1848.6, skupaj 2401.7; 1926/27. pšenica 658.1, koruza 600.6, skupaj 1258.7; 1927/28. pšenica 67.0, koruza 35.4, skupaj 102.4; 1928/29. pšenica 622.7, koruza 36.6, skupaj 659.3.

Kar se tiče deželnih pridelkov, opazamo pri njih zaradi slabe letine nazadovanje izvoza fižola in češpelj. V prvem polletju tega leta smo izvozili le za 11.1 milijona Din fižola napram 25.7, odnosno 36.8 milijona Din v prvem polletju 1928. in 1927. Češpelj smo izvozili za 12.8 milijona Din napram 37.6 in 44.2 milijona Din v odgovarjajočih razdobjih leta 1928 in 1927. Izvoz vina (15.1 milijona Din) se je gibal v mejah zadnjih let, izvoz svežega sadja pa je znašal 5.5 milijona Din napram 8.4 in 5.3 milijona Din v l. 1928 in 1927. Hmelja smo izvozili za 20 milijonov Din (lani za 41.5), konoplje pa za 44.2 milijona Din napram 23.2 in 51.5 milijona Din v odgovarjajočih razdobjih leta 1928 in 1927. Krompirja smo izvozili le za 0.9 milijona Din (lani 1.9), opija pa za 29.1 milijona Din (lani le za 8.3).

Izvoz živine je bil še precej zadovoljiv, le izvoz svinj je ponovno nazadoval. V prvem polletju leta 1927 se je izvoz svinj dvignil na 201 milijon Din, toda že lani je v istem razdobju padel na 176.5, letos pa celo na 114 milijonov Din. To nazadovanje je deloma posledica velikih carinskih ovir v izvoznih državah. Izvoz konj (55.6 milijona Din) se je gibal na višini zadnjih let, izvoz goveje živine pa se je napram lani dvignil od 188 na 141 milijonov Din. Precejšnje nazadovanje opazamo pri izvozu drobnice, ki je znašal le 12.9 milijona Din napram 26.3 milijona Din lani in 80.7 milijona Din predlanskim. Izvoz perutnine, ki se je v prvem polletju preteklega leta dvignil na 22.5 milijona Din, je zopet nazadoval na 17.9 milijona Din. Izvoz mesa ki je zadnja tri leta močno nazadoval, pa se je zopet dvignil od 47.7 na 96.8 milijona Din, dočim je izvoz izdelkov od mesa ponovno padel na 5.9 milijona Din (v prvem polletju 1928 smo izvozili še za 19.7 milijona Din izdelkov od mesa).

Zalostna slika se nam nudi, če primerjamo razvoj izvoza jajc. Od prvega polletja 1928, ko smo izvozili za 386.9 milijona Din jajc, je izvoz jajc po neznatnem dvigu v prvem polletju preteklega leta letos nazadoval na 225.3 milijona Din. Temu nazadovanju je deloma kriva konkurenca drugih držav na oddajnih tržiščih, deloma pa slaba letošnja produkcija. Izvoz sirovih kož je letos padel na 28.2 milijona Din, izvoz kožuhovine pa se je napram letu 1927 počel dvigniti in je v prvem polletju dosegel 55.1 milijona Din (lani 15.5, predlanskim 9.6).

Nad vse razveseljivo slika nam nudi razvoj izvoza lesa, kakor je razviden iz naslednjega (v milijonih Din): drva: 1929 55.8, 1928 42.3, 1927 42.7, 1926 29.8; gradbeni les: 1929 697.1, 1928 610.1, 1927 453.9, 1926 453.8; pragovi hra-

stovi: 1929 73.5, 1928 62.5, 1927 41.5, 1926 23.1; pragovi bukovi: 1929 14.4, 1928 7.8, 1927 38.9, 1926 21.2; izdelki iz lesa: 1929 59.5, 1928 37.0, 1927 28.5, 1926 19.0. Skupaj: 1929 900.3, 1928 759.7, 1927 605.5, 1926 546.9.

Izvoz lesa se je v zadnjih letih neprestano dvigal in je v prvem polletju tega leta dosegel že 900 milijonov Din. Zaradi ugodnejših cen je dvig po vrednosti večji kakor po količini. Pri gradbenem lesu opazamo celo v količini nazadovanje (od 778.000 na 719.300 ton), medtem se je vrednost dvignila za 87 milijonov Din. Relativno največji prirastek izvoza vidimo pri izdelkih od lesa, katerih smo letos izvozili že za skoro 60 milijonov Din. Izvoz lesa je v prvem polletju tega leta dosegel že 30% vsega našega izvoza napram 28.3% v prvem polletju preteklega leta, 20.1% v istem razdobju 1927 in 13.9% v istem razdobju 1926.

Perutninarški kotiček.

Živinozdravnik Fr. Pirnat v Mariboru:

Napajajte perutnino!

Živalsko telo je sestavljeno iz 4 spojin, namreč iz dušičnih, brezdušičnih, ne-žgorljivih snovi in iz vode. Slednje je v telesu največ, namreč 50 do 70 odstotkov.

Za življenje je torej voda neobhodno potrebna.

Da kura potrebuje mnogo vode in da jo mora ravno kokoš jajčarica piti vsak dan precejšnjo množino, sledi iz dejstva, da vsebuje njeno telo 55 odstotkov, posamezno jajce pa 65 odstotkov vode.

Kokoš, ki mora trpeti žejo, bo torej vse-kakor znesla manj jajc kakor ona, katera je ob vsakemu času oskrbljena z dobro pitno vodo.

Pri nas je žal še mnogo gospodinj, ki ne znajo ceniti potrebe vode za perutnino in prav redka so dvorišča, kjer je najti posebno posodo za vodo, namenjeno le kuram.

Ko sem pred leti svinje varstveno cepil proti rdečici in moral izjemoma prenočevati izven doma, da prihodnjega dne na vse zgodaj nadaljujem svoje delo, dokazal sem živo potrebo vode za kokoši marsikateremu gospodarju in njegovem dvorišču.

Med domačo perutnino so namreč ravno kokoši, ki kot prve zapuščajo že ob svitanju svoja navadna soparna prenočišča. Začuden je zmajeval redno vsak go-

spodar z glavo, ko sem mu s prstom pokazal to in to, ono in ono kokoš, kako s kljunom sreblje rosne kapljice po travnatih bilkah, kjer so se bile nabrale tekom hladne noči.

Poslavljajočemu se od gostoljubne hiše pa mi je gospodar obljubil, da bo čim preje iztesal posebno koritce, katero bo večkrat na dan napolnila s svežo vodo njegova milosrčna hčerka Ančica, odnosno Micika, ki pomaže svoji materi pri oskrbovanju perutnine.

Gospodinje in mladenke! Pomnite, da žaja povzroča ubogim živalim muke, njihovim lastnikom pa gospodarsko škodo!

Oškodovan in kregan. V starejših

časih je bila v bogoslovju lepa navada. Kar je dobil kedo dobrega za slovesne, še dneve, je moral deliti s tovariši. Ako tega ni storil in se hotel udati samopasni skoposti, sta mu pijača in jestvine izginile. Poštni uslužbenec je izročil tovarišu precejšen zabojček. Vprašal sem ga, kaj so ti poslali od doma? Odrezal se je: »Perilo.« Takoj sem sumil, da se je skregal pri odgovoru z istino, ker je bil znan škrtljavec. Ovadil sem ga za prve čase krščanstva vnetim tovarišem. Sklep je bil: Izpili mu homo, kar je vtajil in jaz moram izvojniti, kam skriva ključ od pulta. Po večerni molitvi, ko je bil čas za nočni počitek, se je prijatelj zmuzal v sobo. Skozi luknjico na ključavnici sem pazil nad 1 uro, predno je zaklenil pult. Dognal sem, da je dobil 6 slatinškov jeruzalema in je pil le en kozarec. Namenil je žlahtno kapljico za lastni želočec in gotovo za cele tedne. Ko je zaklenil steklenice, je vzel izpod pulta nove čevlje. Iz enega je potegnil, da bi ostali dolgo v lepi obliki, kopito, pod to skrill ključ, nanj kopito in čevlji na navadno mesto. Ko je izginil preko kora v spalnico, smo se podali na dejo. Kar je bilo hranjenega za tedne in enega človeka,

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Sledili so mu do moje palače, ga prijeli in poslali nazaj na Angleško. Moje stanovanje so obrnili narobe, preiskali vsak kotiček in pobrali vsak listič, ki se jim je zdel sumljiv. Mislim, da življenje mi bodo pustili, pa v pregonstvo moram tekom 24 ur.

Ker pa vedo, da smo si dobri prijatelji, in ker jim je tudi par vaših pisem v roke prišlo, zato ne dvomim, da bodo tudi vas obiskali. Koj ko torej dobite moje pismo, uničite vse papirje, ki bi vam mogli le količkaj škodovati. Nič vam ne bodo mogli, če ničesar ne najdejo.

Bog vas obvaruj! Upajmo na boljše čase!

Molče je strmela Konstanca v ogenj, ko je mati prebrala pismo, njena usta so se še tesneje stisnila.

»In za vse to,« je črez nekaj časa dejala potasi in sanjavo, »za vse to gorje, za vsa ta poniževanja se smemo zahvaliti tistemu malemu, ne-

navadnemu človeku, ki o njem pravijo, da je tajni zaupnik Bonapartovega všemogočnega notranjega ministra.«

»— in ki je človek brez imena!« je pri-djala markiza in iz vsake besede je gorelo grenko zaničevanje. »Suhljato, brezpomembno človeče, brezbarven kakor njegova siva suknja!«

»Ampak — drzen, duhovit in neizprosni!« je dejala dekle. Sinjemodre oči so se ji zasvetile in iz njenih besed je bilo slišati nekaž kakor občudovanje.

»Sovražim ga, tega človeka!« je silila markiza.

»Up za upom nam uničuje!« je pravila hčerka otožno in tiho. »Srebrna noga, gospod St. Tropeze, je mrtev, Španjolec je v ječi, Marija Vaillant je popolnoma polomila s svojim poskusom, grofica de Romaine je v ječi, monsieur v pregonstvu — In povsod je imel ta — mož v sivi suknji svoje prste vmes. Strašen človek —!

Ali ni več junaka med moškimi,« je končala in njeno vitko telo je vztrepetalo v burni, čudni strasti, »ali ga ni med nami, ki bi rešil kralja tega — sovražnika?«

NA POLJANI — najboljša Meškov pored je zopet na razpolago. Vsakdo naj jo še tozimo prebere! Stane: Din 25, rezona Din 38. Naroči se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

je smuknilo po grlu v eni uri večini sošolcev. Pustili smo mu na mizi še zahvalno pismo. Drugo jutro po zajutruku je odkril nočni obisk. Jeze ni mogel potlačiti in si je dal glasnega duška. Pričela je strogo čuvana učna ura. Kaznovani škrtljavec je še vedno rožantil in umival prazne steklenice. Iz cerkve je šel po hodniku mimo sobe g. spiritual-predstojnik-vzgojitelj in slišal mesto učne tiho glasno zmerjanje, je vstopil. Mesto knjig je stalo pred razkačenim tovarišem kar 6 slatinšekov. Vsa pojasnila, da je bil okraden v noči, so bila zastoj. Strogi predstojnik se je se postavil na stališče, da je kršil učno uro in povrh še hotel sam pospraviti 6 steklenic prepovedanega alkohola. Poprej je zmerjal oškodovani, sedaj pa še g. spiritual, ki je imel doslej tovariša za treznega, a se je razkrinkal v pritajenega prijatelja alkohola. Skopost mu je rodila dve nepriliki: od lastnega vina je poskusil samo en kozarec, pri vzgojitelju je zatonila poprej svetla zvezda treznosti.

Kraški teran in ocet. V četrtem in tedaj zadnjem bogoslovnem letu smo bili že bolj gospodje in sva prebivala po dva in dva v eni sobi. Moj sostanovalec je bil že duhovnik iz tretjega leta ali — presbiter. Zaupal mi je, da je dobil za premicijo 100 buteljk pristnega kraškega terana, katerega hrani za prvo kaplanijo. Vedel sem, da je bolj sam zase in tudi domačim ni poslal med letom kakega pismenega glasu. Po cele ure sem se vadil njegove pisave, katere sem se priučil za las natanko. Za božične praznike sem pisal staršem, bratom in sestram v njegovem imenu. Voščilo je bilo lepo ter pristrčno. Ob koncu prazničnih častitk sem dostavil poziv, naj me kdo od domačih obišče ter prinese nekaj steklenic za kaplanijo skrbno shranjenega kraškega terana. Saprament! Na Štefanovo sta poklicala v govorilnico tovariša oče in brat vsak z enim cekrom. Prinesla sta 12 buteljk najboljšega in povrh še se zahvaljevala šinu in bratu v imenu vseh domačih za nad vse pristrčna voščila. Tovariš je

delil po bratsko terana z nami ko smo se mu smejali, je začel sumiti prevaro. Uganil je pravo in bil hud, ker sem ga zvodil za nos. Za velikonočne praznike je pisal sam po novi vinski tovor. Tokrat je bil v steklenicah mesto — terana — ocet. Kraški vinski pridelek ni za starino in tako sem otel le jaz potegavščine in razkrinkane ljubeznivosti pred skisanim 12 buteljk. Prehuda štedljivost, da ne rečem skopost, se pri mlajših ljudeh vedno kaznuje!

Angleški profesor računstva, doktor Sattuderson (umrl 1739.) je bil popol-

noma slep. Nekoč je bil v družbi, kjer se je neka ženska neprenehoma na glas smejala. »Ta ženska ima krasne zobe«, je naenkrat rekel učenjak. Vsi so se začudili, odkod to ve, ker je vendar slep. »Ah«, je odvrnil doktor, »to si lahko vsak misli; ženska bi se gotovo na glas ne smejala, če bi zraven kazala slabe zobe.«

Minister Richeleau je izjavil, da ni tako nedolžnih štirih besed, radi katerih bi ne mogel, zapreti kogar koli. Nato je dejal: »Ena in dve je tri.« — »Kaj? Vi se norčujete iz najsvetejše trojice? Marš v zapor!«

Pljučna bolezen je ozdravljiva!

Pljučna tuberkuloza, sušica, kašelj, suhi kašelj, nočno potenje, bronhijalni katar, katar v grlu, izbruhanje krvi, hripavost, naduha, bodenje itd. — se ozdravi!

NA TISOČE ŽE OZDRAVLJENI!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja,

katera je že mnoge rešila. Uporablja se lahko pri vsakem načinu življenja in pomaga bolezen hitreje premagati.

Telesna teža se poveča in pljuča polagoma zapnenijo. Resni moške zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metoda ter jo radi uporabljajo. Čim prej začnete s tem prehranjevanjem, tem bolje je.

POPOLNOMA ZASTONJ dobite mojo knjigo, iz katere izveste mnogo koristnega. Kdor ima bolečine in se hoče teh hitro in brez nevarnosti rešiti, naj piše še danes. Ponovno povdarjam, da dobite popolnoma **brezplačno**, brez vsake obveze za Vas moja navodila in Vaš zdravnik se bo gotovo s tem od prvovrstnih profesorjev priznanim

novim načinom Vašega prehranjevanja strinjaj.

V Vašem interesu je, da takoj pišete, da Vam potem takoj postreže moje tamkajšnje zastopstvo. Črpajte pouk in ojačenje **življenske volje** za zdravlje iz knjige **izkušnega zdravnika**. Ona nudi okrepčilo in življenjsko tolažbo ter se obrača na vse bolnice, ki se zanimajo za današnje stanje zdravljenja pljučnih bolezni. — Moj naslov:

GEORG FULGER, BERLIN-NEUKÖLN, Ringbahnstrasse Nr. 24, Abt. 624.

Markiza Plélan se je zravnila v naslonjaču. kot da jo je zbadlo. Plašno je strmela v hčerko in skušala uganiti kaj se skriva za njenim gladkim, belim čelom in v globinah njenih sinjih oči.

»Misliš da bi —?«

Konstanca je pokimala.

»Zakaj ne?« je hladno vprašala.

»O, da bi bilo mogoče —! Pa silno je previden, oprezen — in zadnji čas ga spremljajo povsod po trije, štirje tajni detektivi —.«

»Pa so še druga pota, druge možnosti —.«

»O — za take slučaje je vsak naših ljudi pripravljen, z veseljem pripravljen tvegati vse, samo da nas reši tega človeka. Toda v takih slučajih,« je pridjala počasi, »pomeni vsak ponesrečen poskus hude posledice za nas vse, najmanj pa smrt pod guillotino za dva, tri naših ljudi. In prav sedaj ne moremo nobenega tvegati.«

»Ne mislim na take nerodne pomočnike,« je mirno razlagala Konstanca. »Zaseda, strel izza grma in slični poskusi, ti pomenijo že vnaprej neuspeh. Kolikor poznam moža v sivi suknji, ni on eden tistih, ki bi šel v tako trapasto past.«

»Torej, kaj pa potem misliš?«

»O —,« je dejala dekle, »še vse drugačni možki so se dali zanoriti in so sami in slepo šli v

past, iz katere se niso mogli več rešiti. Drzni in pametni mož v sivi suknji naj bo še tako oprezen, naj ga obdaja tudi celo krdelo tajnih tedektivov, tudi on je končno vendarle mož —. In kar so zmogle druge ženske, to zmorem tudi jaz.«

Markiza je molčala in s strahom gledala hčerko, ki je stala pred njo trepetajoč od neznanega razburjenja, plamtečih oči in s čudnim, nerazumljivim ognjem v velikih očeh, ki so kakor v sanjah gledale nekam ven v daljavo.

»Konstanca — za božjo voljo, povej, na kaj misliš!«

Konstanca se je zdramila, mislila je nekaj povedati, pa besede so ji zamrle na trepetajočih ustnicah.

Od glavnega vhoda sem je zadonel topot kopit, žvenket sabelj, prestrašeni klici so se čuli in glasna, rezka povelja.

»Polcija —!« je hripavo šepnila markiza.

»Da — in on z njimi!« je strasno siknilo dekle.

Pa ženski nista kazali nobenega strahu in nemira. Močne, trdne živce sta imeli, vajeni sta bili nevarnosti, pa najsi je prišla v kakršnikoli obliki in ob kakršnikoli uri. Kovarstvo in spletkarstvo jima je ležalo v krvi.

Izšel je Lin II. zvezek!

Res niste še naročili

Karl Mayove knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanek bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Lahko počivate

kajti pranje, ki je za marsikatero gospodinjstvo tako naporno in dolgočasno, je za Vas polovico krajše. Zakaj? Zato, ker perete samo s

pravi terpeninovim milom „Gazela“.

904

Kilni pasovi (Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, trebušne obveze proti vpadlem želodcu in različnim drugim boleznim, gumi nogavice za krčne žile, umetne noge i. t. d. i. t. d.

dojte dobrega lasnega izdelka pri **Ivan Fric**, bandažist in rokavičar Celje, za farno cerkvijo. Zunanjsna naročila se izvršujejo točno proti povzetju. 169

Hlapcc

868

h konjem samo z letnimi izpričevali, priden, trezen in pošten se sprejme proti dobremu plačilu in celi oskrbi pri Ivanu Bezjaku, tov. bučnega olja, Fram.

Kupujem

posestvo s hišo od 4 - 6 joh

sme biti tudi zapuščeno. Prednost, katero ima nekaj hoste. Ponudbe s ceno na **Franjo Cuček**, Zagreb, Ksaverska 59. 906

Nikdar in pod nobenim pogojem se nista hoteli sprijazniti z novimi razmerami, ki so poslale kralja in kraljico pod guillotino in pognale pravnega naslednika v prognanstvo, nista se hoteli ukloniti ne pod demokratično vladno republiko, ne pod vojaško vladno Napoleonovo. Z vsemi svojimi slabimi močmi sta se borili za obnovitev kraljevine Burbonov, ki je bila, tako sta pravili, utemeljena na božjem pravu, malo sta se menili za dejstvo, da je francosko ljudstvo enodušno odklonilo Burbone. In ker se nista mogli boriti odkrito — zaveznikov in prijateljev rojalistične stranke je bilo od dne do dne manj in denarja tudi ni bilo — sta spletkarili v temi in tajno, pa vedno neuklonljivo vdani svojemu nekronanemu kralju in v trdnem upanju na končno zmago.

Zato nista izgubili glave, ko je policija potrkala na vrata. Hladno in dostojanstveno je obsegala markiza, si poravnala že itak brezhibne gube na svoji težki svileni obleki, si popravila lase, vzela pletivo v roke in začela marljivo gibati svoje bele, aristokratske fine prste. Kontesa pa se je obrnila k vratom.

»Koj se vrnem,« je dejala, »brž ko skrijem pisma.«

»Katera pisma imaš v škatlici?« je v skrbeh

vprašala markiza. »Čula sem, da nobeno skrivališče ni varno pred prsti tega sirovega vohuna —.«

Pa dekle menda ni čulo materinega vprašanja, kajti prav tedaj je zadonelo spodaj pred glavnim vhodom glasno in grozeče povelje: »Odprite! V imenu postave!« Odhitela je skozi vrata in zbežala po dolgem hodniku v svojo sobo.

2.

Vljuden in hladen kakor običajno je stal mož v sivi suknji pred markizo in ji v suheh besedah povedal namen svojega obiska.

»Po naročilu gospoda notranjega ministra Njegovega veličanstva, cesarja Napoleona,« je pridjal s poudarkom.

Markiza Plélan je z malomarno kretnjo svoje bele aristokratske roke odklonila njegova izvajanja.

»Vem, gospod, vem!« je dejala hladno. »Francosi in žal tudi Francozinje dandanes niso na boljšem ko sužnji. Njihove hiše, njihovi najzasebnejši prostori niso več sveti v očeh države, ki bi morala svoje državljane braniti, pa je dejanski njihov tiran —!«

Hišna preiskava v tistih dneh ni bila mala reč. Naročil in zapovedal jo je notranji minister

Pet viničarskih družin, z najmanj štirimi delavskimi močmi, se sprejmejo. Ponudbe na upravo posestev Guido pl. Pongratz, Dornava p. Moškanjih. 887

Iščem za večje posestvo majerja, 5—6 člansko družino, pošteni, dobri, zanesljivi delavci; posebno plačilo, posebni pogoji. Vpraša se pri Petar J. Miovič, Kopitarjeva 6. 893

Imam več hektolitrov prvovrstnega jabolčnika na prodaj. — Za okulacijo letošnje sezone, lepih namiznih sort breskove in hruškove cepiče. — Oglasiti se je pri Jože Vezjak, pos., Vodole, Sv. Peter—Maribor. 889

Lepo posestvo se prodaja. Naslov pove Matija Pečkar, gostilna, Sv. Jakob v Slov. gor. 896

Pekovski učenec se sprejme pri Alojzu Pečnik, Selnica ob Dravi. 897

Žagar, samski, išče službe. Nastop takoj. Alojz Brinovšek, grad Viltovž, Selnica ob Dravi. 898

Dve učiteljstvenici ali mlada dijaka sprejemem. Soba z balkonom, električna luč, primerna cena, drugo po dogovoru. Bihanko, Maribor, Trdinova ulica 16. 899

Viničar s 5—6 delovnimi močmi, se sprejme. Vpraša se pri U. Nassimbeniju, stavbeniku, Maribor, Vrtna ulica 12. 900

Močno, zdravo in živahno triletno žensko dete se da gospodski ali boljši kmečki obitelji za svoje. Vprašati je pismeno ali ustmeno pri Rozaliji Gaznik, Grajenšak, pošta Vurberž p. Ptuj. 902

Vajenca pekovskega, močnega in zdravega, sprejme takoj pekarna Ropan, Šoštanj. 871

Učenec s primerno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom na deželo z celo oskrbo v hiši. Ponudbe pod »I 40« na upravo lista. 874

Velika mlekarna, ki poseduje več sirarn, išče provizijske zastopnike za prodajo sira in masla. Ponudbe z referencami pod št. 862 na upravo lista. 862

Viničar, zvest in delaven, z najmanj 3 delavci in večletnimi spričevali se takoj sprejme. Dopisi s prepisi spričeval naj se pošljejo do 1. avgusta na upravo lista pod »Vestni delavec«. 831

Viničar s 5 močnimi delavskim močmi in lastnimi kravami se sprejme s 1. novembrom. Naslov v upravi lista pod »Dobro mesto«. 840

SOCIALNO VPRAŠANJE

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi dr. Jerefo knjigo: »Socialno vprašanje« za Din 28.— v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Scherbaum^{oo} kruh je najboljši in zdrav!

821

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: MARIBOR, Trg Svobode 3.

Podružnica: CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu, eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjižice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih **obrestuje najugodnejše**.

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti **jamči mariborska oblast** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.
Zato je zavod najvarnejši v celi oblasti.

Vlagateljem izven Maribora in Celja pošlje na zahtevo položnico.

662

Ant. Rud. Legat-ov enoletni trg. tečaj v Mariboru,

(odobren od Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu.)

Učni predmeti:

Enostavno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo,

Trgovsko računstvo,

Slovenska korespondenca in kontorna dela

Srbohrvaški jezik in korespondenca,

Nemška trgovska korespondenca,

Gospodarski zemljepis,

Blagoznanstvo,

Slovenska stenografija,

Strojepisje,

Lepopisje,

Slovenski jezik,

Nemški jezik

Italijanski jezik,

Nemška stenografija.

Začetek dne 2. septembra 1929.

Lastni internat in lastni šolski bufett. Letni izpiti in izpričevala pod državnim nadzorstvom.

Prospekti in vpisovanja v trgovini tvrdke Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

886

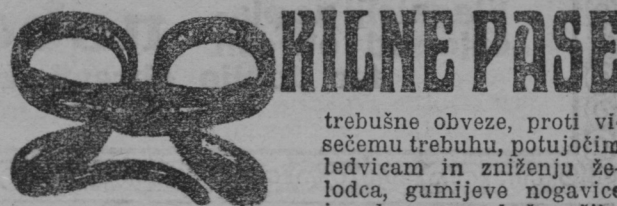
LUNA EKSPORTNA HIŠA, MARIBOR

Aleksandrova cesta 19

Dobroznana, najboljša in najcenejša tvrdka za nakup galanterije, pletenine, kratkega blaga ter iršč na drobno in debelo.

577

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA! Ustan. l. 1904.

trebušne obveze, proti višjemu trebuhu, potujočim ledvicam in znižanju želodca, gumijske nogavice in obveze na krčne žile.

Umetne noge in roke, korsete, bergle, podloge za ploske noge, suspensorije in vse aparate proti telesnim poškodbam izdeluje staroznana tvrdka po zelo nizkih cenah.

121

Franc Podgoršek naslednik FRANC BELA, bandažist, MARIBOR, Slovenska ulica 7.

Pisma naročila se točno izvršujejo ter pošiljajo po povzetju.

Nova trgovina

Tekstilni Bazar, Maribor,

Vetrinjska ulica 15

nudi najceneje blago za obleke, svilene robce že od 20 Din naprej, cajgaste robce od 5 Din naprej itd.

878

484

Javna zahvala,

katero izrekava ter potom jugoslovanski zavarovalni banki

„Slaviži“ v Ljubljani.

Ko sva utrpela meseca maja t. l. veliko požarno škodo, nama je gori imenovana zavarovalnica hitro in solidno vse izplačala.

Radi tega jo vsakomur najtopleje priporočava.

Župetinci, 20. julija 1929.

888 Karl in Frančiška Brunčič m. p.

Oglašujte v Slov. Gospodarju!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

171

Gospod Mrkun je umiral. »Lepo te prosim, Pepca,« je prosil svojo boljšo polovico: »vse ti zapustim... izpolni mi le mojo zadnjo željo.« »Kaj želiš, ljubi mož?« je vprašala jokaje Pepca. »Kovačka, tega... Bog mi grehe odpusti... le tega nikar ne vzemi...« »Brez skrbi si lahko,« je odgovorila žena, »že davno imam boljšega.«

Naša 848
menjalnica
vedno odprta
Scherbaum
Kopališka ul. 4

Vajenec
se sprejme z dobrim
spričevalom pri
Ivan Krols. čevljar,
Maribor, Koroška c. 18.

Dekleta, ženske in moški
cenijo dobri učinek, že 32 let preizkušenih proizvo-
dov: Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito
kože, za negovanje obraza, vrata in rok, proti solnčnim
pegam, sojedcem itd., nadalje Fellerjeva Elsa-pomada
za rast las, za kožo glave, proti prhljaju, izpadanju
las itd. — 2 lončka ene ali po en lonček od obeh
pomad franko po pošti pri vnaprej poslanih 40 Din
pri lekarnarju FELLER, STUBICA DONJA, Elzatr 341.
Hrvatska. Ako se pošlje 48 Din vnaprej, se priloži
še eno Fellerjevo milo zdravlja in lepote »ELSA«.

Naročite se na „Slov. Gospodar“!

Denar naložite najboljšo in najvarnejšo pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55,000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne pla-
čajo od obresti

nobenega rentnega davka
ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakršnega odtegljaja.

1

Velik promet - majhen dobiček!

O tem Vas prepričajo moje cene, ker lahko dobite že za 320 Din fine štofaste moške obleke in že za 135 Din lepe štofaste obleke za dečke. Pravtam se dobé tudi najrazličnejši štofi za moške in ženske obleke po izredno nizkih cenah. Na izbiro je tudi več sto drugih predmetov! Vse po najnižjih cenah!

Za obilen nakup se priporoča trdka

IVAN MASTNAK, CELJE

Malja Petra 322, sta št. 15

Dobro, zdravo in po ceni
domačo pijačo si sami na-
pravite z esenco

Mostin.

Istotako dober rum z
rumovim cvetom
oboje dobite le v **Proge-
riji Wolfram, Maribor**
Slovenska ulica. 394

Kuhinjsko posodo
vsakovrstno kupite najugod-
neje v trgovini **Fr. Senčar,**
Mala Nedelja. 843

„JAVA“ pšenična kava
je izvrstna, zelo redilna in okusna!

Zahtevajte jo pri
vseh trgovcih!

Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din če se
denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je
5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „JAVA“,
pšenične kave je kot darilo pridjana ena lepa skodelica za kavo.
Kdor pošlje 2 Din v znamkah dobi vzorec 100 gr „JAVA“ pše-
nične kave poštne prosto. Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika.

Pražarna kave „JAVA“ K. D.
Beograd, Lomina ulica 11/e

714

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrirani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog zna-
ša nad Din 75,000.000.—.
Posojila na vknjižbo, po-
roštvo ter zastavo pod
najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000
članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni in invalidni davek
plačuje posojilnica iz svo-
jega in ga ne odteguje
vlagateljem.